БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 192 (19.568). • 1986 йил 20 август, чоршанба • Баҳоси 3 тийин.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ БИЛАН СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ «ШИМОЛ ВА СИБИРЬ ДАРЁЛАРИ ОҚИМИНИНГ БИР ҚИСМИНИ БУРИБ ЮБОРИШ СОҲАСИДАГИ ИШЛАРНИ ТЎХТАТИШ ТЎҒРИСИДА» ҚАРОР ҚАБУЛ ҚИЛДИЛАР

КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети Шимол ва Сибирь дарёлари оқимининг бир қисмини буриб юбориш проблемаларининг экологик ва иқтисодий жиҳатларини қўшимча равишда ўрганиш зарурлигига асосланиб (жамоатчиликнинг кенг доиралари ҳам шу фикрни билдирмоқдалар) ҳамда молиявий ва моддий ресурсларни сув ресурсларидан ва мавжуд мелиорацияланган ерлардан фойдаланиш самарадорлигини ошириш соҳасидаги ишларни бажаришга жамлаш мақсадида Шимол дарёлари оқимининг бир қисмини Волга дарёсига буриб юбориш соҳасидаги лойиҳалаш ва тайёргарлик ишлари ўтказилишини ҳамда Сибирь дарёлари оқимининг бир қисмини Ўрта Осиёга ва Қозоғистонга буриб юбориш билан боғлиқ бўлган лойиҳа ишланмалари бундан буён амалга оширилишини тўхтатишни мақсадга мувофиқ деб топдилар.

СССР Госпланига, СССР Давлат агросаноат комитетига ҳамда СССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлигига мазкур ишларни бажаришга оид топшириқларни 1986 — 1990 йилларга мўлжалланган планлардан чиқариб ташлаш топширилди.

СССР Давлат агросаноат комитетига, СССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлигига ҳамда РСФСР Министрлар Советига ушбу қарорга мувофиқ бўшаб қоладиган маблағлар ва моддий ресурсларни РСФСРнинг Ноқоратупроқ зонасидаги ерларни мелиорациялашга, Волга дарёси ҳавзасидаги суғориш системаларини реконструкция қилиш ишларини кенгайтиришга сарфлаш таклиф қилинди.

СССР Фан ва техника давлат комитетига, СССР Фанлар академиясига ва В. И. Ленин номидаги Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалиги фанлари академиясига ҳар томонлама иқтисодий ва экологик тадқиқотлар ўтказиш, замонавий иқтисодий-математик усуллардан ва техникавий воситалардан фойдаланиш, шунингдек, бу ишдаги Ватан ва чет эл тажрибасини чуқур анализ қилиш асосида сув ресурсларини регионлар ўртасида қайта тақсимлаш билан боғлиқ бўлган илмий проблемаларни ўрганишни давом эттириш топширилди.

СССР Давлат агросаноат комитети, СССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги ҳамда иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари ишлаб турган суғориш системаларини реконструкция қилиш, интенсивлашнинг ҳамма омилларидан — деҳқончиликнинг илмий асосланган системаларидан, индустриал технологиялардан, суғоришнинг илғор усулларидан, янги машина ва механизмлардан комплекс фойдаланиш, минерал ва органик ўғитларни, ўсимликларни ҳимоя қилиш воситаларини ва шу кабиларни самарали ишлатиш асосида суғорма ерлар самарадорлигини анча ошириш юзасидан конкрет тадбирларни ишлаб чиқишлари ва ҳаракат программасини белгилаб олишлари лозим.

Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига, СССР Давлат агросаноат комитетига, СССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлигига, СССР Энергетика ва электрлаштириш министрлигига, саноат министрликлари ва идораларига сув ресурсларидан ишлаб чиқариш, турмуш, қишлоқ хўжалик эҳтиёжлари ва бошқа эҳтиёжлар учун тежаб-тергаб фойдаланиш, ҳар бир корхона ва ташкилот учун конкрет топшириқлар белгиланишини назарда тутиш, шу тариқа ҳозирги беш йилликда мазкур мақсадлар учун сув сарфини камида 15—20 процент қисқартиришга эришиш юзасидан таъсирчан чораларни амалга оширишни таъминлаш таклиф этилди.

СССР Госпланига, СССР Фан ва техника давлат комитетига, СССР Давлат агросаноат комитетига, СССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлигига, СССР Фанлар академиясига ва В. И. Ленин номидаги Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалиги фанлари академиясига Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Қозоғистон ССР Министрлар Совети, Қирғизистон ССР Министрлар Совети, Тожикистон ССР Министрлар Совети ва Туркманистон ССР Министрлар Совети иштирокида вужудга келаётган демография ва сув хўжалиги вазиятини, агросаноат ишлаб чиқариши ва халқ хўжалигининг бошқа тармоқлари структурасини такомиллаштиришни эътиборга олиб, Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистоннинг ишлаб чиқарувчи кучларини ривожлантиришнинг 2010 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Комплекс программасини ишлаб чиқиш топширилди.

Шу масалага оид маълумотнома СССР Министрлар Советига 1987 йилнинг I кварталидан кечиктирмай топширилиши керак.

ИЛҲОМБАХШ МЕҲНАТИМИЗ— БЕШ ЙИЛЛИККА!

ТИНЧЛИК — ХАЛҚЛАР ОРЗУСИ

ИНСОНИЯТ ТАҚДИРИНИ ЎЙЛАБ

Америка милитаристларининг ядровий қуролларни синашни тўхтатишдан бош тортаётганлиги, қуролланиш пойгасини авж олдираётганлиги Ер юзи халқларини ғазаблантирмоқда. Бизнинг мамлакатимиз бу йўлдан бормайди. Халқимизнинг хоҳиш-иродаси — дунёдаги барча тинчликсевар халқлар билан дўст бўлиб, яратувчилик меҳнати қўйнида тинч-осойишта ҳаёт кечириш! КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачевнинг куни кеча матбуотда эълон қилинган Баёноти бунинг ёрқин намойишидир.

Партия ва ҳукуматимизнинг инсоният тақдирини ўйлаб, ядровий қуролларни синашни яна тўхтатиб қўйиш тўғрисидаги навбатдаги қарори бригадамиз аъзоларини тўлқинлантириб юборди. Биз, дала меҳнаткашлари эл-юрт, қолаверса, бутун дунё тинчлиги йўлидаги бу ғамхўрликка ўзимизнинг фидокорона меҳнатимиз билан жавоб берамиз. Истагимиз: она-Ватан қудратига қудрат қўшилгай, самовий урушлар программаси ўрнига самовий ТИНЧЛИК программаси бўлсин!

Гулчеҳра МЎМИНОВА,
У. Юсупов районидаги Ульянов номли совхоз бригада бошлиғи, Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати, КПСС XXVII съезди делегати.

ИЗЛАНИШ ҚИРРАЛАРИ

I. ҚАЙТА ҚУРИШ ЖОНКУЯРИ

Тажрибали кишигина ўз иш жойида туб бурилиш қила олади. Тажриба маҳорат билан, жадаллаштириш талаблари билан уйғунлашиб кетсачи? Бундай тақдирда самарадорлик баракаси яна ҳам салмоқли бўлади.

Ишга ижодий муносабат! Бу жуда катта маънони англатади. Шу талабга яраша ишлаётганлар билан фахрланса арзигулик. Бундай кишилар ўз иш участкаларида катта манфаат келтирадилар.

Владимир Мартюшев шундай мутахассис. Исми шарифи ёнига новатор, рационализатор деган сифатлар қўшиб айтилса, жуда ярашади.

Назария ва амалиёт бир қозонда қайнасагина, янгилик вужудга келишига йўл очилади. Владимир Мартюшевдаги қодирликнинг сири ҳам худди шунда. Биргина рационализаторлик таклифининг ўзи ҳозир корхонага минглаб сўм наф келтиряпти.

Корхона цехларида В. Мартюшев каби ишчан, билимдон, ўзига ва бошқаларга талабчан кишилар кўпайиб боряпти. Сирасини айтганда, корхона довруғини ошираётганлар ўшалар. Фарғона «Азот» бирлашмаси коллективи КПСС XXVII съезди ишлаб чиққан жадаллаштириш талаблари асосида ғайрат билан меҳнат қилмоқда.

Кечиктириб бўлмайдиган қатор ташкилий-техникавий тадбирлар амалга оширилди. Шу тариқа маҳсулот сифатига нисбатан шикоятлар миқдори кескин камайди. Маҳсулотнинг қатъий стандарт талаби асосида ишлаб чиқарилишига алоҳида эътибор беріляпти.

КПСС Марказий Комитетининг 1986 йил июнь Пленумида корхонада олиб борилаётган жадаллаштириш тадбирлари таъкидлаб ўтилди. Бу баҳо азамат коллективни меҳнатда янги марраларни эгаллашга руҳлантирмоқда. Планларини мунтазам бажармай келган «Азот» бирлашмаси фаолиятида бурилиш юз берди.

Ана шу бурилиш чорраҳаларидаги бунёдкорликда, корхона илғор ишчилари ва билимдон мутахассислари каби аммиак цехи катта механиги В. Мартюшев ҳам олдинги сафларда бораётир.

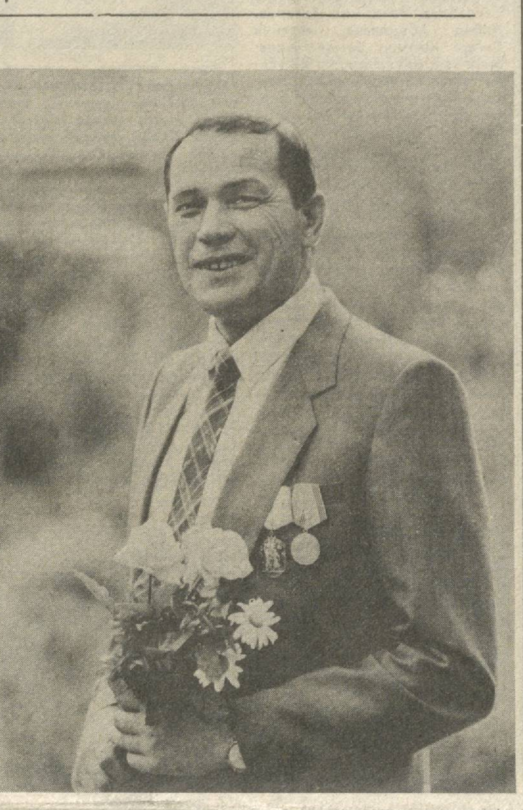

Суратда: корхона ишлаб чиқаришини қайта қуриш жонкуярларидан бири В. Мартюшев.

ХУШХАБАРЛАР

ЯНГИ МАВСУМГА

● Попдаги пахта тозалаш заводи «оқ олтин» янги ҳосилини қайта ишлашга тайёр. Бу ерда ишлаб чиқаришни тўхтатмасдан машина-ускуналар капитал ремонтдан чиқарилди.

Корхонада ўз муддатини ўтаб бўлган тозалаш ускуналари алмаштирилди, жин цехининг механизмлари янгиланди. Ҳар кеча-кундузда 25 тоннагача қадар толани тойлай оладиган қудратли пресслар монтаж қилинди.

ШИЙПОНДА ЦЕХ

● Республиканинг донгдор полизчиси, КПСС XXVII съезди делегати, Бўз районидаги Карл Маркс номли колхоздан Ҳакимжон Абдулхаев бошлиқ бригада далаларининг ёнгинасида полиз маҳсулотларига бирламчи ишлов берадиган цех ишга туширилди.

Эндиликда полизчилар қовун-тарвузларни қўлда сўймайдиган бўлдилар, завод эса консерва маҳсулотлари ишлаб чиқариш учун хом ашё оладиган бўлиб қолди.

(ЎзТАГ).

МУКОФОТЛАР ТОПШИРИЛДИ

19 август куни Граждан авиацияси Ўзбекистон бошқармасининг бир группа ишчилари ва инженер-техник ходимларига тантанали вазиятда СССРнинг орден ва медаллари топширилди. Улар бу мукофотларга ўн биринчи беш йиллик топшириқларини ва социалистик мажбуриятларини бажаришдаги муваффақиятлари учун сазовор бўлдилар.

Авиация техниги Г. С. Студеникинга Октябрь Революцияси ордени топширилди.

АФҒОН ХАЛҚИНИНГ БАЙРАМИ ШАРАФИГА

19 август куни Афғонистон мустақиллиги тикланганлигига 67 йил тўлди. Афғон халқининг миллий байрамини Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳам кенг нишонладилар. Ана шу шонли санага бағишланган дўстлик кечалари, лекциялар Тошкентдаги «Ўзбекхлопкомаш» ишлаб чиқариш бирлашмасида, С. Я. Жук номли «Гидропроект» институти Ўрта Осиё бўлимида ҳамда Афғонистон билан дўстлик ва маданий алоқа Совет жамияти Ўзбекистон бўлимининг бошқа бошланғич ташкилотларида ўтказилди.

Сўзга чиққан нотиқлар Афғонистонда Апрель революциясининг ғалабаси туфайли мамлакатларимиз ўртасидаги анъанавий дўстлик сифат жиҳатидан янги поғонага кўтарилганлигини таъкидлаб ўтдилар. Совет кишилари афғон халқининг империализм ва реакция кучларига қарши адолатли курашини астойдил қўллаб-қувватламоқдалар. Бу нутқларда СССР билан АДР ўртасидаги ҳар томонлама ҳамкорлик бундан буён ҳам халқларимизнинг туб манфаатларига мос бўлади, тинчлик ва социал тараққиёт ишига хизмат қилаверади, деб ишонч билдирилди.

(ЎзТАГ).

Озуқа тайёрлашни жадаллаштирайлик

САФАРБАРЛИК СЕЗИЛМАЯПТИ

МУХБИРИМИЗ БОНГ УРАДИ

Вақт шиддат билан ўтиб боряпти. Ҳозир қанчалик тезроқ ҳаракат қилинса, кўп хашак жамғарилса, қиш ташвиши шунча енгиллашади. Бу ҳар бир кишига аён оддий ҳақиқат. Жумладан, Самарқанд район агросаноат бирлашмаси кенгашининг раиси Раббим Қодировга ҳам! У кишига қўнғироқ қилдик:

— Область партия комитетига берилган оператив маълумот бўйича районда атиги 485 киши хашак жамғаришда қатнашаётган экан...

У сўзимизни бўлди.

— Йўқ, районда 35 минг киши иштирок этяпти.

— Аниқроқ қилиб, хўжаликлар бўйича айтолмайсизми?

— Биз бугунги маълумотда сафарбарликни ҳисобга олмаяпмиз. Кечқурун албатта таҳлил қиламиз.

— Унда қанча одам қатнашаётганлигини қаердан билдингиз?

— Ука, биз ишлаяпмиз, ҳали кўрасиз планлар бажарилади, қишда кўп сут топширамиз. Ўшанда кўз-кўзга тушади...

— Демак, камчилик ҳақида гапирилса, сизларга зиён бўларкан-да?

— Ҳа, кайфиятимиз тушиб кетади, ишимиз юришмай қолади.

Ана, сизга РАПО кенгаши раисининг мулоҳазаси, унинг давр талабларини идрок этиши! Ахир, камчиликларни яшириб, одамларни қуруқ мақтов билан руҳлантириш вақти ўтиб кетганидан у киши наҳотки бехабар бўлсалар?!

Тўғри, районда хашак жамғаришда силжиш бор, лекин барибир ҳақиқий сафарбарлик сезилмаяпти. Самарқанд райони аҳолиси кўплиги жиҳатидан на фақат областда балки республикада олдинги ўринларда туради. Лекин даштликда жойлашган Советобод районида ҳар куни 3—5 минг киши хашак жамғаришда иштирок этаётган бир пайтда Самарқанд районида сусткашликка, таваккалчиликка йўл қўйиш мумкинми. Эҳтимол, Р. Қодиров айтганидай, областда нотўғри маълумот берилгандир. Лекин РАПО кенгаши раиси ҳам ўз сўзини асослай олмади-ку?

Биз қисқа суҳбатдан кейин Куйбишев номли, «Комсомол», Киров номли колхозларда бўлдик. Ким билан суҳбатлашмайлик, одамлар сабзавот йиғим-теримида эканлигини рўкач қилади. Ахир, хашак жамғариш ҳам кечиктирилмас иш-ку! Районда 13 августгача йиллик планнинг 73 проценти ўринлатилган. Беданинг тўртинчи ўрими Иштихон районида 24 процент бўлгани ҳолда Самарқанд районида ҳали бошланмаган.

Сафарбарлик Пастдарғом, Булунғур, Жомбой ва бошқа районларда ҳам талаб даражасида эмас. Пахтачи районининг Охунбобоев номли, Каттақўрғон районининг «Октябрь 60 йиллиги», Ургут районининг «Москва» сингари хўжаликларида умуман сафарбарлик сезилмаётир. Акс ҳолда Пахтачи районидаги Охунбобоев номли колхозда хашак жамғариш плани 43 процент, беда ўрими 6 процентгина бажарилмаган бўлурди.

Маълумки, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюроси мажлисида Жомбой районида хашак жамғаришда жиддий камчиликлар рўй бераётгани кўрсатиб ўтилди. Хўш, шундан кейин районда аҳвол ўзгардими? Афсуски, бу саволга ижобий жавоб бериш қийин. 13 августгача бўлган маълумотда район область кўрсаткичидан 4 процент орқада эди. Беданинг тўртинчи ўрими эндигина 5 процентга бажарилди, холос. «Жомбой» совхозида 2788 тонна ўрнига 1033 тонна хашак жамғарилди. Районда мақталаётган Улуғбек номли совхознинг А. Қаҳҳоров бошқарувчи бўлган 3-бўлимида атиги 44 киши хашак жамғаришда қатнашмоқда. Бўлимнинг Эшпўлат Эгамов бошлиқ бригадасида беданинг учинчи ўримига эндигина киришилди.

Ҳа, сафарбарлик сезилмаган районларда, хўжаликларда сусткашликка йўл қўйилмоқда. Ўтган йил худди шу кунларда областда қарийб 24 минг киши ҳашарга чиққан бўлса, бу йил турли тадбирлар белгиланиши, хашак жамғариш ҳафталиги эълон қилинишига қарамай — 13 ярим минг киши чорвадорларга ёрдам беряпти, холос. Агар Самарқанд райони агросаноат бирлашмаси кенгашининг раиси Раббим Қодиров айтган 35 минг киши область бўйича бўлганда ҳам аллақачон мўлжалдаги ғарам тикланган бўларди.

Хуллас, вақт ўтиб боряпти. Сафарбарлик эса кучайиш ўрнига тобора сусаймоқда. Бу область партия, совет ташкилотлари раҳбарларини, область агросаноат комитети мутахассисларини ташвишга солмоғи зарур.

Ж. МАМАТОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ЎРТОҚ М. С. ГОРБАЧЕВ ДАМ ОЛИШГА ЖЎНАБ КЕТДИ

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ М. С. Горбачев Москвадан дам олишга жўнаб кетди.

(ТАСС).

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

«Республика корхоналарида, ташкилотлари ва хўжаликларида давлатни алдаш, қўшиб ёзиш ва статистика ҳисоботларини бузиб кўрсатиш фактлари юзасидан Ўзбекистон ССР Марказий статистика бошқармаси билан Халқ контроли комитетининг хати тўғрисида»ги масалани кўриб чиқди.

Қарорда таъкидланадики, чоралар кўрилиши ва тегишли ишлар амалга оширилишига қарамай, корхоналарда, ташкилотларда ҳамда айрим министрликлар ва идораларнинг хўжаликларида, республикадаги бир қанча областларда давлат интизомини қўпол равишда бузиш, кўзбўямачилик, қўшиб ёзиш, шунингдек, хўжалик раҳбарлари фаолиятига объектив баҳо бермаслик, уларнинг хатти-ҳаракатларига кўнгилчанлик билан муносабатда бўлиш фактлари ҳамон давом этмоқда.

1986 йил биринчи ярмида аҳолига маиший хизмат кўрсатиш ва уй-жой-коммунал хўжалиги, савдо системасининг текшириш ўтказилган кўпгина корхоналарида қўшиб ёзишлар ва ҳисоботларда кўрсатмаслик фактлари аниқланди. Бундай фактлар саноат, автомобиль транспорти корхоналарида, қурилиш ташкилотларида ва колхозларда кўпроқ аниқланди.

СССР Енгил ва озиқ-овқат саноати машинасозлиги ва рўзғор асбоблари министрлигига қарашли «Ташавтоматика» заводида (директори И. К. Волошин) катта миқдорда қўшиб ёзишлар аниқланди. Шу йилнинг биринчи ярми давомида товар маҳсулот ишлаб чиқариш плани бажарилишига 1,3 миллион сўмлик маҳсулот ёки ярим йиллик ҳисоботда кўрсатилган миқдорнинг ярми қўшиб ёзилган. Шу вақт ичида реализация қилинган маҳсулот ҳажмига 570 минг сўм қўшиб ёзилганлиги аниқланди.

Ўзбекистон ССР Бинокорлик материаллари саноати министрлигининг (ўртоқ Г. Г. Исаев) 13 та корхонаси текшириб кўрилганида уларнинг 11 тасида маҳсулот етказиб беришни ҳам ҳисобга олиб, маҳсулотни реализация қилиш тўғрисидаги ҳисобот маълумотларини ошириб кўрсатиш фактлари аниқланди. Бунинг оқибатида раҳбар ходимларга асоссиз равишда 2,6 минг сўм мукофот тўланган. «Ташкентмрамор» бирлашмасида текшириш вақтида шу йилнинг иккинчи кварталида қўшиб ёзишлар аниқланди. Шунга қарамай, министрлик раҳбарлари бу корхонани социалистик мусобақада мукофотли ўринга номзод қилиб кўрсатди.

Янги ерларни сифатсиз, улардан нормал фойдаланишга тўсқинлик қилувчи жиддий камчиликлар билан фойдаланишга топшириш-дек давлат манфаатларига зид практика ҳамон давом этмоқда. Ўзбекистон ССР Сув хўжалиги қурилиши давлат комитетига қарашли «Наманганводстрой» тресті 1986 йилнинг январь-апрель ойларида ўзлаштирган ва ҳисоботга киритган 2047 гектар янги ернинг 400 гектари ёки 19 проценти катта камчиликлар билан фойдаланишга топширилган.

Тошкент ва Наманган областларида сут етиштириш ҳақидаги ҳисоботларга, Самарқанд областида сут ва сабзавот етиштириш тўғрисидаги ҳисоботларга қўшиб ёзилганлиги очиб ташланди.

Гўшт тайёрлаш планини бажаришда кўзбўямачиликка йўл қўйилмоқда. Бир қанча хўжаликлар ҳамон аҳолидан молларни сотиб олиб, уларни сўкимга боқмасдан тайёрлаш ташкилотларига топширмоқда ва уларни гўшт тайёрлаш планини бажариш ҳақидаги ҳисоботга қўшмоқда. Экиш планларини бузиш, баъзи экинларни бошқа экинлар ҳисобига планга қўшимча экиш ҳолларига барҳам берилмаган.

Ўзбекистон ССР Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш министрлиги (ўртоқ В. П. Куксенко) корхоналарида 1986 йилнинг январь-февраль ойларидагина текширилган 18 та корхонадан 17 тасида фактлар бузиб кўрсатилганлиги ва қўшиб ёзилганлиги аниқланди, 1986 йилнинг биринчи ярмида 1,5 миллион сўм министрлик корхоналарининг планлари бажарилишидан олиб ташланган.

Қарорда айрим партия органлари, министрликлар ва идораларнинг раҳбарлари давлатни алдаш фактларига тегишлича баҳо бермаётганликлари, қўшиб ёзишда айбдор бўлган мансабдор кишиларга нисбатан принципсизлик қилаётганликлари кўрсатиб ўтилди. Янгийўл районидаги Халқобод механизация устахонасининг директори К. Содиқов товар маҳсулот ҳажмига 1986 йил январь-апрель ойлари учун 107 минг сўм қўшиб ёзган. Лекин район партия комитети унинг бу хатти-ҳаракатларига тегишли баҳо бермади. Тошкент областидаги Новомихайловск луб заводи раҳбари Ҳ. М. Мустафоқулов 1985 йилда реализация қилинган маҳсулот ҳажмини 68 минг сўм кўпайтириб кўрсатган. Мустафоқулов район партия комитети контрол қилмаётганлигидан фойдаланиб, шу йилнинг биринчи кварталида ҳам фактларни бузиб кўрсатиб, ҳисоботга 28 минг сўм қўшиб ёзди ва фақат шундан кейингина қаттиқ огоҳлантирилди. Республиканинг бошқа областларида ҳам шунга ўхшаш фактлар аниқланди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг қарорида партия ва совет органлари, министрликлар ва идоралар амалга ошираётган ишлар ҳозирча давлатни алдаш, экономикага раҳбарликнинг партиявий принципларини бузиш фактлари таг-томири билан тугатилишини таъминлай олмаётганлиги уқтирилади. Бошланғич партия ташкилотларида кўзбўямачилик ва қўшиб ёзишга, статистика ҳисоботларини бузиб кўрсатишга йўл қўяётган коммунист раҳбарларга нисбатан муросасозлик давом этмоқда. Мазкур практикани жуда қаттиқ қоралаш керак.

Аниқланган қўшиб ёзиш ва статистика ҳисоботларини бузиб кўрсатиш фактлари юзасидан партия, совет ва ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари, республика халқ контроли комитети айбдор мансабдор шахсларни маъмурий ва моддий жавобгарликка тортганлиги, давлатга етказилган зарарни ундириб олиш чоралари кўрилганлиги эътиборга олинди.

Шу масала юзасидан ўтказилган текшириш натижалари Андижон, Бухоро, Жиззах, Наманган ва Хоразм область партия комитетлари бюросида, министрликлар ва идораларнинг коллегияларида муҳокама қилиниб, айбдор кишилар жазоланганлиги таъкидланди.

Марказий аппаратнинг фонд интизомига риоя этиш хусусидаги ишини етарли контрол қилишни таъминламаганлиги, маҳсулот етказиб бериш планлари бажарилиши ҳақидаги ҳисобот маълумотларини ошириб кўрсатиш ва ходимларни асоссиз мукофотлашга йўл қўйганлиги учун Ўзбекистон ССР бинокорлик материаллари саноати министри ўртоқ Г. Г. Исаев қаттиқ огоҳлантирилди.

Корхонага қониқарсиз раҳбарлик қилганлиги, ишлаб чиқариш ва маҳсулотни реализация қилиш планларини бажаришда мунтазам қўшиб ёзиш ва кўзбўямачиликка йўл қўйганлиги учун СССР Енгил ва озиқ-овқат саноати машинасозлиги ва рўзғор асбоблари министрлигига қарашли «Ташавтоматика» заводининг директори КПСС аъзоси И. К. Волошин партия сафидан ўчирилди ва вазифасидан бўшатилди. Тошкент шаҳар Куйбишев район партия комитетининг заводга тегишлича раҳбарликни таъминлай олмаганлиги, бу билан сифатсиз маҳсулот чиқарилишига кўмаклашганлиги учун И. К. Волошинга ҳисоб карточкасига ёзиш шарти билан қаттиқ виговор эълон қилиш ҳақидаги қарори кўнгилчанлик, деб ҳисобланиб бекор этилди.

Тошкент область партия комитетига Янгийўл районидаги Халқобод механизация устахонасининг директори К. Содиқов билан Новомихайловск луб заводининг директори Ҳ. М. Мустафоқулов жавобгарлиги масаласини кўриб чиқиш топширилди.

Ўзбекистон ССР Марказий статистика бошқармаси ва Халқ контроли комитетига давлат ҳисоботлари тўғрилигини тағин ҳам пухтароқ ва чуқурроқ текшириш, ҳисобот маълумотларини бузиб кўрсатиш ҳолларининг ҳар бирини объектив текшириш, аниқланган фактлар ҳақида маҳаллий партия ва совет органларини дарҳол хабардор қилиш таклиф этилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети область партия комитетлари зиммасига давлатни алдаш, кўзбўямачилик ва статистика ҳисоботларини бузиб кўрсатишга қарши курашда коммунистлар жавобгарлигини ошириш юзасидан таъсирчан чораларни кўриш вазифасини юклади. Бундай ҳоллар аниқланган тақдирда айбдорларга нисбатан уларни КПСС сафидан ўчириш ва жиноий жавобгарликка тортишгача принципиал чора кўрилсин. Ҳамма бошланғич партия ташкилотларида ва меҳнат коллективларида давлат интизомини бузувчиларга нисбатан муросасизлик муҳити вужудга келтирилиши керак.

Партия турмуши: қайта қуриш қандай боряпти?

ЯНГИЧА ИШЛАШ— ЗАМОН ТАЛАБИ

2. КОНКРЕТЛИК, ИЗЧИЛЛИК ҚАНИ?

«Партия ташкилоти принципиал муносабатларга асосланган ҳаёт кечираётган бўлса, коммунистлар умумий мавзуларда сафсата сотмасдан, конкрет ишлар билан машғул бўлсалар муваффақият бўлиши турган гап». КПСС Марказий Комитетининг партия XXVII съездига Сиёсий докладидаги бу мулоҳаза бошланғич партия ташкилотларига тўла дахлдор. Ташкилотчилик ва сиёсий иш, айниқса хўжаликка партиявий раҳбарлик конкрет ва изчил бўлиши, аниқ мақсадга қаратилиши керак. Шундагина кутилган натижага эришиш мумкин.

«Шовот» чорвачилик совхози бошланғич партия ташкилоти ишлаб чиқаришга раҳбарликни такомиллаштириш, хўжалик кадрларини сиёсий, ишчанлик фазилати ва қобилиятига қараб танлаш, уларнинг топширилган участка учун масъулиятини оширишга алоҳида аҳамият бермоқда. Хўжалик ишларига сиёсий жиҳатдан тўғри ёндашиш, ишлаб чиқаришда коммунистларнинг етакчилик ролини кучайтириш кундалик диққат-эътиборда турибди.

Коммунистларнинг кўпчилиги бевосита ишлаб чиқаришда меҳнат қилиб, социалистик мусобақа байроқдорлари, янгилик ижодкорлари сифатида ҳурмат қозонишган. Механизаторлардан партия бюроси аъзоси Рўзмат Ботиров, коммунистик меҳнат зарбдори Олим Қурбонбоев, сут соғувчилардан Раҳима Сафарова, Марям Алломова каби ташаббускор коммунистлар меҳнатга онгли, виждонан муносабат, партиявий бурчга садоқат намуналарини кўрсатишяпти.

Партбюро аъзоси Зулайҳо Болтаева ферма партия группасига раҳбарлик қилади. Ўзи бошчилик қилаётган бригада коллективи белгиланган план топшириқларини муттасил ошириб бажаришига эришмоқда. Фермадаги 13 коммунистнинг меҳнатда авангардлигини ошириш, мусобақа илғорлари тажрибасини кенг ёйиш, чорвадорларга қулай маданий-маиший шароит яратиб беришда партия группаси муҳим роль ўйнаяпти. Коммунистларнинг ташаббуси билан фермада дам олиш ва соғломлаштириш пункти барпо этилди, озуқа цехидаги механизмлар ҳаракатга келтирилди. Январь-июнь ойларида гўшт ва сут етиштириш ўтган йилнинг шу давридагидан бироз кўпайди. Бир қарашда планлар бажарилган, аммо ўсиш суръатлари суст, молларнинг маҳсулдорлиги паст.

Мана бу рақамлар кишини ўйлатиб қўяди: ўтган йили ҳар бир центнер гўштнинг таннархи пландаги 242 сўм ўрнига 425 сўмга, ҳар бир центнер сут 31 сўм 36 тийин ўрнига 38 сўм 68 тийинга тушган. Озуқа экинлари ҳосилдорлиги пасайиб кетмоқда. Гўшт ва сут етиштириш ҳажмининг ўсиши беш йиллик план топшириқларидан кейинда қолаётир, ортиқча харажатларга барҳам берилмаётир.

Совхоз ишлаб чиқаришини интенсив ривожланиш изига кўнириш, фан-техника тараққиёти ва илғор тажрибаларни жорий этиш негизида гўшт, сут етиштиришни кескин кўпайтириш юзасидан ҳаётий муҳим режалар белгиланган. Амалий иш ва натижа эса қониқарли эмас.

Тўғри, совхоз бошланғич партия ташкилоти кейинги пайтларда экономика масалалари билан кўпроқ шуғулланадиган бўлиб қолди, йиғилишларда, партбюро мажлисларида ишлаб чиқаришнинг долзарб вазифалари, етилган проблемалар тез-тез муҳокама қилиняпти. Бироқ, хўжаликка конкрет, таъсирчан раҳбарлик, партиявий талабчанлик, кундалик назорат ўрнини умумий гап, ижросиз қолаётган қарорлар, маъмурий топшириқдан кам фарқ қилувчи йўл-йўриқлар эгалламоқда.

Партия йиғилишлари протоколларини кўздан кечирганимизда, кун тартибида мавсумий характердаги хўжалик масалалари асосий ўринни олганлиги аён бўлди. Шу йил 28 февралдаги йиғилишда чорва қишловининг бориши, 31 мартдаги очиқ партия йиғилишида КПСС XXVII съезди қарорлари асосида совхоз экономикасини ривожлантириш тадбирлари, 25 апрелдаги йиғилишда эса кўкламги экишни туғаллаш ва тўла гектарларни таъминлаш соҳасидаги вазифалар муҳокама этилган. Кейинги йиғилишларда ҳам шундай манзара. Докладда ва музокараларда ишлаб чиқариш учун жон куйдириш, танқидий руҳ сезилса ҳам, масаланинг моҳиятини ойдинлаштириш, фактлардан принципиал хулосалар чиқариш етишмайди. Камчиликлар қайд қилинади-ю, унинг сабаблари чуқур таҳлил этилмайди. Ана шу юзакичилик ва умумийлик қарорларнинг таъсир кучини пасайтирган.

31 мартдаги очиқ партия йиғилишини мисолга олайлик. Музокараларда қатнашган совхоз директори Р. Раҳимов, бош зоотехник Б. Юсупов, касаба союз комитети раиси А. Худойберганов, ветеринария врачи О. Бобожонов ва бошқаларнинг нутқларида ютуқлар билан камчиликлар санаб ўтилган, вазифалар яхши баён қилинган. Бироқ вазифалар бажарилишига ёрдам берадиган биронта ҳам конкрет таклиф, амалий мулоҳаза илгари сурилмаган. Қониқарсиз иш, паст кўрсаткич танқид қилинади, камчиликнинг сабаби ва сабабчиси, кўрсаткични яхшилаш йўллари очиб берилмайди.

Йиғилиш қабул қилган қарор ҳам расмиятчиликдан холи эмас. Бош агрономга деҳқончиликдан олинадиган ҳосил миқдорини кўпайтириш ва сифатини яхшилаш, инженерга техниканинг тўла қувватда ишлашини таъминлаш, зоотехникка чорвачиликда фан ютуқларини кенг жорий этиш вазифалари топширилган ва ҳоказо. Аслида эса уларга ўз хизмат вазифалари эслатиб ўтилган, холос. Мазкур раҳбар ходимлар ўз вазифаларини аввал ҳам билишларига шубҳамиз йўқ. Лекин билиш бошқа, бажариш бошқа. Бу ерда маълум вазифани ҳал этишда ҳар бир ходимнинг масъулияти оширилиши, камчиликларни тугатиш учун нималар қилиш кераклиги, муаммолар ечимининг реал йўлларини топа билиш мумкинку. Расмият учун қабул қилинган қарорнинг ишга бирон тарзда фойда келтиришига умид боғлаб бўлмайди.

Рўй-рост айтиш керакки, партия йиғилишида кўтариб чиқишга арзийдиган масалалар, ҳал қилинмаган муаммолар, етилган проблемалар, озмунча эмас. Минг гектардан ортиқ экин майдонининг асосий қисми қумоқ ерлардан иборат бўлгани учун ҳосилдорлик паст. Тупроқ структурасини яхшилаш, бунинг учун агробиология фани ютуқларини жорий қилишга нега аътибор берилмаётир? Совхозда тракторларнинг учдан бир қисмига ҳайдовчилар етишмайди. Механизатор кадрлар тайёрлаш қачон тузук йўлга қўйилади? Қумлоқ ерларда ихота дарахтлари ўстириш, карталарни йириклаштириш, ремонт устахонаси қуриш, ерларни мелиорациялаш сингари муҳим режалар белгиланди-ю, уларни рўёбга чиқаришда сусткашлик давом этмоқда. Сансалорлик, ўзибўларчилик қачонгача давом этади?

Мана шу масалалар бошланғич партия ташкилотини ташвишига солиши, проблемаларни ҳал этишда коммунистларнинг жонкуярлик, ташаббускорлик сифатлари намоён бўлиши керак эди. Бошланғич партия ташкилоти секретари Р. Бобожонов, партия аъзолари бу соҳада пассивлик кўрсатишяпти. 800 бош қорамолга мўлжалланган комплекс қурилишини тезлатиш режалари ҳам қоғозда қолиб кетмоқда.

Айрим раҳбарлар қолоқлик ва турғунликка нисбатан муросасозликка, умумий гапларга ва қоғозбозликка кўникиб қолганлар. Хўжаликка партиявий раҳбарлик практикасида ҳам шу нуқсон кўзга ташланади. Бундай яроқсиз методдан воз кечиш вақти келди. Бошланғич партия ташкилотлари ўз ишларини тубдан қайта қуриб, ишлаб чиқаришда коммунистларнинг авангардлик ролини, сиёсий активлигини давр талаби даражасига кўтаришлари лозим.

Ф. ЗОҲИДОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ИЗЛАНИШ ҚИРРАЛАРИ

2. ЎЗАРО ТАЛАБЧАНЛИК

Аҳвол оғир эди. Уни бартараф қилиб бўлмасмикин? «Бартараф қилса бўлади!»— дейишди коммунистлар бир овоздан. Бу вақтда корхона коммунистлари КПСС Марказий Комитети 1985 йил апрель Пленуми материаллари билан обдон танишиб чиқишганди. Ишлаб чиқаришда туб бурилиш ясаш учун қизғин тайёргарлик кўрила бошланди. Умумий партия йиғилиши вужудга келган аҳволни ўнглаш ҳақида фикрлашиб, «ўз кучимиз билан қолоқликдан чиқамиз» деган қарорга келди.

Тушлик пайти. Овқатланиб бўлиб, чой ичишаётганда кимдир гап бошлади:

—Ускуналар соз бўлмас экан, маҳсулотдан барака кетаверади.

«Барака» ҳақида баҳс кетди. Слесарлар Владимир Токарев, Акбар Абдуллаев, механик Сигарт Кромер ремонт ишларини такомиллаштириш хусусида маслаҳатлашишарди. Даврада коммунист механик Владимир Черемухин ҳам бор эди. У ижодкор инженер. Слесарлар суҳбатидан илҳом олди. Келаси кундан бошлаб, янги рационализаторлик таклифлари устида ҳисоб-китоблар қилди. Чизмалар яратди. Назарий мулоҳазаларини амалда синаб кўрди. В. Черемухин рационализатор сифатида жадаллаштириш масалаларини ҳал этишга салмоқли ҳисса қўшиб келяпти. Ўтган йилги рационализаторлик таклифлари корхонага қарийб 6 минг сўмни тежаб берди. 1986 йилнинг ўтган ойларида яна 3 та таклиф берди. Уларнинг ҳаммаси технология жараёнларини жадаллаштириш масалаларига қаратилган.

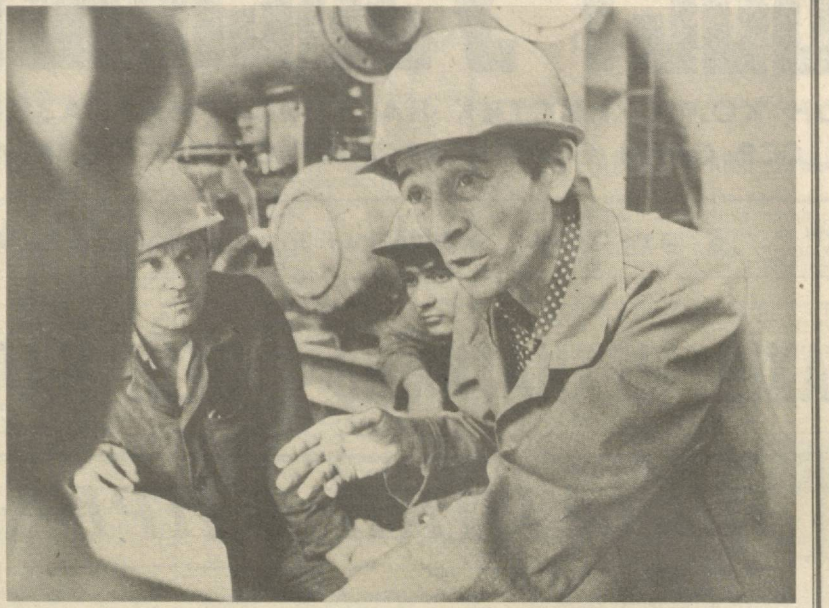

Ишга ижодий муносабат намунасини кўрсатаётган бундай кишилар умумий юксалишга катта мадад кўрсатяптилар. Худди шундай кишилар ишлаб чиқаришдаги бўшашиб кетган бўғинларни аниқлашда ташаббускор бўлдилар. Ишни яхшилаш юзасидан белгиланган тадбирларнинг ижроси устидан қатъий назорат ўрнатилди. Интизом мустаҳкамланди. Ускуналарни ремонт қилишнинг жорий ҳамда планли тадбирларини адо этиш тартибга солинди. Технология режимидан четга чиқиш ҳолларига қарши кескин кураш бошланди. Натижада технология режими бузилиши факт лари икки ҳисса қисқарди. Лекин бу борада ҳали тиғиз ишлар олиб боришга тўғри келади. Негаки, технологиядан четга чиқиш ҳамон 3 процентдан юқорироқни ташкил этмоқда. Тўпланган тажриба бундай аҳволни бартараф қилиш мумкинлигига қатъий ишонч туғдирди. Цехларда ўрнатилган ҳисоблаш техникаси имкониятлари катта умид уйғотмоқда.

Қайта қуриш даврида коллектив чиниқаётир. Қийин масалаларни ҳал этишдаги ўзаро талабчанлик корхонада бекиёс янги резервларни кўрсатиб берди. Ўзаро ҳамкорлик кучайди. Бу қисқа вақт ичида ташаббускор, корхона манфаати учун жонкуяр кишиларни юзага чиқарди. Кўплаб масалалар, ишдаги кемтик жиҳатлар енгиб ўтила бошланди. Ижодий фикрловчи кишилар, рационализаторлар ишлаб чиқаришни такомиллаштиришда фидойилик кўрсатдилар. Шу йўл билан ускуналарнинг бекор туришини қисқартиришга эришила бошланди. Қимматли хом ашёнинг исроф бўлиши камайиб борди.

Истеъмолчи — Фарғона химиявий толалар заводи билан алоқалар мустаҳкамланди. Ўзаро ҳамкорлик ва бир-бирини англаш юқори кондицияли маҳсулотларнинг тажриба туркумини ишлаб чиқаришни қисқа вақтда ўзлаштиришга имконият яратди.

Суратларда: 1. Ғайратли слесарлар В. Токарев, А. Абдуллаев ва механик С. Кромер — (юқорида). 2. Аммиак ишлаб чиқариши бошқарув пультининг кўриниши (пастда чапдан). 3. Истеъдодли рационализатор В. Черемухин (орқа томонда).

ЎЗБЕКИСТОН— ЧЕРНОБИЛГА

ДЎСТ БОШИГА ИШ ТУШСА

Чернобилда авария рўй берди. Бу хабарни эшитган кунимиздан буён кўнглимиз ташвишда. Дўстларимизнинг ташвишини барҳам топтириш йўлидаги матонатларини, хавфли зонадан кўчирилган кишиларга партия ва ҳукуматимиз кўрсатаётган катта ғамхўрликни билиб, таскин топяпмиз. Ҳақиқатан ҳам Чернобилда амалга оширилган ва оширилаётган ишлар халқимизнинг жипслигини, оғир кунда уларнинг бир-бирларига елкадошлиги ва қардошлиги янада мустаҳкамланишини яна бир карра кўрсатиб бермоқда. Дўст бошига иш тушганда четкада қараб туриш дўст иши эмас. Биз ҳам украиналик қардошларимизга қўлимиздан келганча кўмаклашишга, бу билан уларнинг ташвиш ва қийинчиликларини озми-кўпми бўлсада енгиллаштиришга интиляпмиз. Масалан, колхозимиз аъзолари чернобилликларга 2700 сўмдан кўпроқ маблағларини жўнатишди.

Чернобиль атом электр станциясида рўй берган авария яна бир муҳим масаланинг моҳиятини очиб берди. Ҳеч қачон атом уруши бўлмасин! Унинг жиндаккинаси шунча зарар келтирган экан, атом қуроллари ишга солинса, она заминимизнинг буткул йўқ бўлиб кетишини чуқур англадик.

Биз тинчликни мустаҳкамлаш учун ота-боболаримиздан қолган эзгу одатни давом эттирамиз: еримизни эъзозлаш, ундан мўл ҳосил етиштиришга бутун куч-ғайратимизни ва маҳоратимизни сарфлайверамиз.

Х. НУРНАЗАРОВ,
Навбаҳор районидаги Свердлов номли колхоз сувчиси.

ЧЎЛҚУВАРЛАР КЎМАГИ

«Малик» пахта тозалаш заводининг Рўзибой Раҳимов бошлиқ бригадаси ишчилари Чернобиль атом электр станциясидаги авариядан зарар кўрган кишиларга ёрдам тариқасида 130 сўм пул юборишга қарор қилдилар. Бу — коллективнинг бир кунлик иш ҳақига тенг.

Бригада ташаббуси барча цех ва бригадалар томонидан қизғин маъқулланди.

Қ. ҲОЖИЕВ.
Сирдарё области.

Янги техника ҳосилга хизмат қилсин

Ўзбекистон ССР Олий Совети доимий комиссиясининг мажлиси

Ўзбекистон ССР Олий Совети сув хўжалиги доимий комиссиясининг 19 августда бўлиб ўтган мажлисида КПСС XXVII съездининг талаблари асосида фан-техника тараққиёти ютуқларини жорий этиш соҳасида республика Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги билан «Главсредазирсовхозстрой»нинг фаолияти муҳокама қилинди.

Мажлисда сўзга чиққан депутатлар М. Исматов, К. Лапкин, С. Сайдалиев, Э. Турсунов, Ҳ. Турдиев республика Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги янги суғорма ерларни ишга тушириш, уларни зовур ва суғориш системаларининг замонавий турлари билан таъминлаш соҳасидаги ишларни қайта қураётганлигини таъкидладилар. Мана шуларнинг ҳаммаси сувдан оқилона фойдаланиш, обиҳаётнинг исроф бўлишини қисқартириш имконини беради.

Шу билан бирга ирригация ва мелиорация қурилишига фан-техника тараққиёти ютуқларини жорий қилиш суръатлари ҳали ҳам пастлигича қолаётганлиги мажлисда таъкидлаб ўтилди. Суғорма деҳқончиликнинг потенциал имкониятларидан етарли равишда фойдаланилмаяпти. Зовур ва коллектор тармоқлари йўқлиги, инженерлик-техника таъминоти зарур даражада эмаслиги сабабли кўпгина ерлардан кўнгилдагидек самара олинмаяпти. «Главсредазирсовхозстрой»нинг бўлинмалари Қорақалпоғистон АССР, Бухоро области бир қанча районларидаги янги ерларни ўзлаштиришда янглишишларга йўл қўйдилар.

Мажлисда таъкидлаб ўтилишича, Ўзбекистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги суғоришнинг илғор усулларини қўллашни ҳамиша ҳам кўзда тутаётгани йўқ. Кўпгина ерлар текисланмай, шўри ювилмай ва зовурлар билан таъминланмай туриб оборотга киритилмоқда, суғориш системаларининг қурилиши эса сувнинг шимилишига йўл қўймаслик тадбирларини тўла ҳажмда ўтказмай олиб борилмоқда.

Суғориш учун ажратилган сувдан фойдаланиш коэффициенти бултургига ва 1984 йилга нисбатан пастлиги депутатларни, айниқса, ташвишга солди. Сув ресурсларидан оқилона фойдаланиш имконини берадиган автомат системалар суст жорий қилинаётганлиги бунинг сабабларидан биридир. Гидротехника иншоотларида сув ҳисоблаш қурилмалари йўқлиги сабабли кўпгина районларда сув мавжуд нормалардан ортиқча сарфланмоқда.

Ўзбекистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги, «Главсредазирсовхозстрой», республика Давлат агросаноат комитети шўрхок ерларни ювишда бўладиган сув сарфи устидан қатъий контрол ўрнатмаганлар, ернинг қанчалик шўр босганлигини аниқлашни ташкил қилиш ва обиҳаётдан оқилона фойдаланишга оид тавсиялар бериш йўлга қўйилмаган.

Мажлисда янги машиналарни ишлаб чиқиш ва жорий қилиш шу пайтгача тарқоқ ҳолда амалга оширилаётганлиги ҳақида гапирилди. Қишлоқ хўжалик экинлари етиштиришни тартибга солишни автоматлаштириш соҳасидаги илмий тадқиқотлар, ҳосилни программалаш жуда зарурлигига қарамай, «Союзхлопок» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси, В. Д. Журин номидаги Ўрта Осиё ирригация илмий-тадқиқот институти, ВАСХНИЛ Ўрта Осиё бўлими республиканинг суғорма деҳқончилиги территориясини суғориш усуллари ва турларига қараб районлаштиришга оид таклифларни ишлаб чиқмадилар.

КПСС XXVII съезди ўртага қўйган вазифаларга биноан Ўзбекистон ССР Олий Советининг сув хўжалиги комиссияси республика Мелиорация ва сув хўжалиги министрлигига, «Главсредазирсовхозстрой»га, Ўзбекистон ССР Давлат агросаноат комитетига замонавий ирригация-мелиорация техникасини ишлаб чиқишни мувофиқлаштириш ва уни практикага жорий этиш билан шуғулланувчи ягона органни вужудга келтириш масалаларини кўриб чиқишларини тавсия этди. Бундан буён тегишли инженерлик техника таъминоти комплексига эга бўлмаган янги ерлар ишга туширилишига йўл қўймаслик тавсия қилинди. Сув ресурсларини тежашда муносиб тартиб ўрнатиш мақсадида гидротехника иншоотларига ўлчов приборлари ўрнатишга, коллектор-зовурларнинг сувидан суғориш учун имкони борича кўпроқ фойдаланишга оид таклифларни ишлаб чиқишга қарор қилинди.

Комиссия ерларнинг шўрини ювишда сувдан фойдаланилиши устидан қатъий контрол ўрнатишни, ерларнинг шўр босганлик даражасини аниқлашни ташкил этишни ва ҳар бир хўжалик бўйича обиҳаёт сарфлашнинг асосланган нормаларини тайёрлашни тавсия қилди.

(ЎзТАГ).

● ДУНЁ ВОҚЕАЛАРИ ● ДУНЁ ВОҚЕАЛАРИ ● ДУНЁ ВОҚЕАЛАРИ ● ДУНЁ ВОҚЕАЛАРИ

ШОНЛИ САНА ШАРАФИГА

Совет—Афғонистон муносабатлари давр синовидан ўтиб, мустаҳкамланиб ва ривожланиб бормоқда. Афғонистон мустақиллиги қайта тикланганлигининг 67 йиллигига бағишланиб, 18 август куни Москвада бўлиб ўтган жамоатчилик вакилларининг йиғилишида шу ҳақда гапирилди.

Нутқларда мустақил Афғонистоннинг тарихи Совет Иттифоқи билан яхши қўшничилик муносабатларидан ажралмас эканлиги таъкидлаб ўтилди. СССР билан АДР ўртасидаги ҳамкорлик муттасил ва турли соҳаларда самарали ривожланмоқда.

Дўст мамлакат халқи ўз ҳаётини социал адолат, демократия ва тараққиёт принциплари асосида дадил қураётганлиги таъкидланди. Империализм ва реакция кучлари Афғонистонга қарши эълон қилинмаган уруш бошлаганлигига, АДР территориясига қуролли бостириб киришлар давом этаётганлигига қарамай, Афғонистон революцияси ҳамон олға ҳаракат қилмоқда.

Афғонистон Демократик Республикаси, — деди АДРнинг СССРдаги элчиси Х. Мангал. — Қўшилмаслик, барча мамлакатлар билан дўстлик ва ўзаро фойдали ҳамкорлик сиёсатини изчил ўтказиб келмоқда. АДР ҳукуматининг Афғонистон теварагидаги аҳволни сиёсий бартараф этишга эришишга қаратилган йўлини тараққийпарвар демократик кучлар кенг қўллаб-қувватламоқдалар. Шу муносабат билан Совет Иттифоқининг КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг Владивостокдаги нутқида ўртаға қўйилган янги амалий таклифлари муҳим аҳамиятга эгадир. Афғон халқи, деб таъкидлади элчи, ўз суверенитетини ҳимоя қилиш ишида АДРнинг куч-ғайратларини қўллаб-қувватлаётганлиги учун Совет Иттифоқидан миннатдордир.

Шу куни Москвадаги дўстлик уйида Афғонистоннинг ҳозирги куни тўғрисида ҳикоя қилувчи тасвирий санъат ва графика асарлари виставкаси очилди.

(ТАСС).

СОВЕТ ДЕЛЕГАЦИЯСИНИНГ МАДРАСДА БЎЛИШИ

МАДРАС (Тамилнад штати), 18 август. ТАСС мухбири Леонид Котов хабар беради: Ҳиндистонда СССР билан Ҳиндистон ўртасида тинчлик, дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги Шартноманинг 15 йиллигига ҳамда республика мустақиллигининг 39 йиллигига бағишланган Ҳинд—Совет дўстлиги ойлиги давом этмоқда. Мамлакатнинг турли шаҳарларида митинглар, йиғилишлар ўтказилиб, виставкалар ташкил этилмоқда, совет кишилари билан учрашувлар бўлмоқда. Ҳиндистон жанубидаги Тамилнад штатида ҳам Ҳинд—Совет дўстлиги байрами кенг нишонланмоқда. Шу кунларда штат аҳолиси СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари С. Б. Татлиев бошчилигидаги совет жамоатчилиги делегациясини самимий кутиб олмоқда.

Совет—Ҳинд дўстлиги ва ҳамкорлиги жаҳон проблемаларига қарашларнинг муштараклигига, ижтимоий социал системалари турлича бўлган давлатлар ўртасида тинч-тотув яшашнинг асосий принципларига содиқликка асосланади, деб айтди Тамилнад штатининг губернатори С. Л. Кхуран совет делегацияси билан учрашувда. Бу дўстлик империализм кирдикорларига қарши, ўз суверенитетини ҳимоя қилиш учун Ҳиндистон олиб бораётган курашда унга СССР бераётган принципиал сиёсий ёрдамда ўзининг конкрет ифодасини топди, деди у.

Совет Иттифоқининг дўстлари жамиятининг ташаббуси билан бу ерда ўтказилган Ҳинд—Совет дўстлиги митинги қатнашчилари СССР билан Ҳиндистон халқлари ўртасидаги дўстона муносабатларга юксак баҳо бердилар. СССРнинг Осиёда ва бутун дунёда тинчлик ва барқарорликни мустаҳкамлашга қаратилган янги тинчлик таклифлари Ҳиндистонда кенг кўламда қўллаб-қувватланмоқда, деб таъкидлади Тамилнад штати ҳукуматининг Бош министри М. Г. Рамачандран митингда сўзга чиқиб.

«77 ЛАР ГРУППАСИ» КОНФЕРЕНЦИЯСИ ОЧИЛДИ

ҚОҲИРА, (ТАСС). Миср пойтахтида «77 лар группаси»нинг халқаро конференцияси очилди. Конференция ишида Осиё, Африка ва Лотин Америкасидаги ривожланаётган 120 тадан кўп давлат вакиллари қатнашмоқдалар. Улар мамлакатлар олдида турган муҳим иқтисодий проблемаларни муҳокама қилмоқдалар, мавжуд қийинчиликларни бартараф этиш ва социал-иқтисодий тараққиётни жадаллаштириш йўлларини кўриб чиқмоқдалар.

Мажлисда сўзга чиққан делегатлар ривожланаётган ва саноат жиҳатидан тараққий этган давлатлар ўртасидаги муносабатларга янги адолатли иқтисодий тартиб ўрнатишга даъват этдилар ва ривожланаётган мамлакатларнинг ғарбга бўлган ташқи қарзларини тўлашларидаги асоратли шартлар қайтадан кўриб чиқилсин, деб талаб қилдилар. «77 лар группаси» мамлакатларининг ҳар томонлама ҳамкорлигини кенгайтириш ва мустаҳкамлаш муҳимлиги алоҳида таъкидлаб ўтилди. Бундай ҳамкорлик уларнинг иқтисодий мустақиллигини мустаҳкамлашга ёрдам берган бўлур эди.

Конференция минбаридан Африка жанубидаги халқларнинг апартеид режимига қарши курашини қўллаб-қувватлаб гапирдилар.

КПСС XXVII СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИ—ҲАЁТГА!

Ҳар бир кунимиз қайта қуриш туфайли алоҳида жадаллик касб этмоқда. Янгиланиш руҳи, ишда туб бурилиш ясаш ғояси кишилар онгига тобора чуқур сингиб бораётир. Бу ғоялар ишимизга ўзгача суръат бағишлаяпти.

КПСС XXVII съезди қарорлари қандай бажарилмоқда? Барча жабҳаларда иш қайта қурилаётирми? Бутун куч ўн иккинчи беш йиллик планларини бажаришга сафарбар этилмоқдами? Имкониятлар изчил ишга солиняптими?

Навоий областида бўлиб ўтган «Совет Ўзбекистони» газетаси кунларида шу сингари саволларга жавоб топишга алоҳида эътибор берилди. Бир гуруҳ журналистлар партия, совет, хўжалик органларининг партия съезди илгари сурган вазифаларни бажариш борасидаги ташкилотчилик ишлари билан танишишди. Меҳнат коллективларида қизиқарли учрашувлар ўтди.

«Дўстлик байроғи» область газетаси редакциясидаги ижодий учрашув ўн иккинчи беш йиллик вазифаларини амалга ошириш, инсон омилини активлаштиришда матбуотнинг ўрни масаласига бағишланди. Навоий сут заводида «Сифат —жадаллаштириш мезони» мавзуида очиқ хатлар куни ўтказилди. Хатирчи райони меҳнаткашларининг вакиллари «ВЛКСМ 60 йиллиги» истироҳат боғида газетанинг оғзаки сони материалларини тинглагани тўпланишди. КПСС Марказий Комитетининг Мурожаатномасига жавобан қишлоқ меҳнаткашларининг социалистик мусобақасини кучайтириш бу суҳбатнинг бош мавзуи бўлди. Навбаҳор районидаги «Гигант» совхозида газетхонлар конференцияси ўтказилди.

Қуйида «Совет Ўзбекистони» газетасининг Хатирчи районида чиқарилган оғзаки сони материалларини ўқийсиз.

КАМЧИЛИКЛАРНИ ТЕЗРОҚ БАРТАРАФ ЭТАЙЛИК!

Навоий областида «Совет Ўзбекистони» газетаси кунлари

ҚАРОР МУҲИМ. ИЖРО-ЧИ?

Район партия комитети ижтимоий ва иқтисодий жабҳаларда ишни тубдан қайта қуриш борасида муайян тадбирларни амалга оширмоқда. Аввало, районда «Жадаллаштириш-90» комплекс программаси ишлаб чиқилганлигини таъкидламоқчимиз. Унда партиявий-ташкилий, ғоявий-сиёсий ишлардан бошлаб, барча жабҳаларда фаолиятни КПСС XXVII съезди қарорлари асосида қайта қуришнинг конкрет йўналишлари белгилаб қўйилган.

Кейинги вақтда кўпгина бошланғич партия ташкилотлари ишга ижодий муносабатда бўлмоқдалар. Партия йиғилишларида актуал масалалар съезд қўйган вазифалар нуқтаи назаридан талабчанлик билан қараб чиқилмоқда. Қисқа, конкрет қарорлар қабул қилинмоқда. Бу қарорларни бажарувчи ходимлар аниқ белгилаб қўйилмоқда. Бунинг натижасида ҳар бир тадбир ишчанлик билан амалга оширилиб, кутилган пировард натижага эришилиши таъминланмоқда.

Қайта қуриш борасидаги дастлабки қадамлар ўз самараларини бермоқда. Район саноат корхоналари ярим йиллик планларни ошириб бажардилар. Планга қўшимча маҳсулот реализация қилинди. Ўтган йилнинг шу муддатидагидан деярли бир миллион юз минг сўмлик кўп маҳсулот ишлаб чиқарилди. Меҳнат унумдорлиги плани ошириб бажарилди. Ишлаб чиқаришнинг бошқа соҳаларида ҳам муайян ўзгаришлар содир бўлмоқда.

Лекин яқинда бўлиб ўтган район партия активи йиғилишида шу нарса алоҳида таъкидлаб кўрсатилдики, ҳали ишни қайта қуришга тўла эришилгани йўқ. Айниқса, бошқарувнинг қуйи бўғинида — бевосита меҳнат коллективларида сезиларли ўзгаришларга эришилмаяпти. Кўпгина партия ташкилотларида ҳанузгача ўзибўларчилик, юзакичилик ҳукм сурмоқда, ошкоралик таъминланмаяпти. Айрим партия комитетларининг фаолиятида эски методлар — қоғозбозлик, хотиржамликдан ҳалигача воз кечилгани йўқ. Баъзи ҳолларда партия йиғилишлари шошма-шошарлик билан, пухта тайёргарлик кўрмасдан ўтказилмоқда. Натижада коммунистларнинг активлиги ҳамон паст. Киров номли, «Коммунизм», «Ўзбекистон» колхозлари, «Учқора» совхози, пахта тозалаш заводи партия ташкилотларида ишда туб бурилиш ясаш ҳақидаги кўрсатмаларни амалга ошириш ўз ҳолига ташлаб қўйилган.

Партия ташкилотларининг жанговарлигини оширишда ишни тўғри планлаштиришнинг аҳамияти катта. Бу ҳозирги кунда яна ҳам алоҳида аҳамият касб этади. Зеро, пухта ўйлаб, илмий асослаб тузилган плансиз қайта қуриш режасини муваффақиятли бажариб бўлмайди. Ҳолбуки, баъзи партия ташкилотлари ҳалигача ўз ишларини енгил-елпи планлаштирмоқдалар. Хўжалик масалалари билан ўралашиб қолиш фактлари юз бериб турибди. Чунончи, А. Икромов номли, Пўлкан шоир номли, «СССР 60 йиллиги» совхозлари, Ленин номли, «Партия XXII съезди» колхозлари партия ташкилотларининг фаолиятида мана шундай аҳвол мавжуд.

Кўпинча хўжалик ва тарбиявий вазифаларнинг уйғунлиги таъминланмаётир. Айрим коммунистлар томонидан КПСС Устави талабларини бузиш фактларига муросасозлик қилаётган партия ташкилотлари ҳам йўқ эмас. Колхозлараро механизациялашган кўчма колонна бошланғич партия ташкилотида аҳвол шу даражагача бориб етганки, бу ерда аъзолик бадалларини тўлашни тўғри расмийлаштиришда ҳам юзакичилик содир бўлди. Бундай бепарволик, табиийки, партия ташкилотининг коллектив ҳаётига таъсири сусайишига ҳам олиб келади. Жумладан, мана шу колоннада шундай бўлди. Партия ташкилоти фаолиятини йўлга қўйишдаги масъулиятсизлик бутун кучни план-топшириқларни бажаришга сафарбар этишдек ғоят муҳим ишда ўзибўларчиликка олиб келди. Коммунистларнинг ишлаб чиқаришдаги авангардлик роли сусайди. Йиғилишларда танқид ва ўз-ўзини танқидга кам эътибор бериладиган бўлиб қолди. Партия ташкилоти камчиликларни тугатишда зарур қатъият кўрсатмади.

«Зарафшон» совхози партия комитети фаолиятида ҳам мана шундай жиддий камчиликлар юз бермоқда. Қоғозда ҳамма ишлар жойида. Лекин амалда бирор жиддий ишдан дарак йўқ. Цех партия ташкилотларида йиғилишлар ўз вақтида ўтказилмайди. Совхоз партия комитетининг секретари Х. Умурзоқов ҳануз қоғозбозлик билан банд. Ҳаёт билан, коллективнинг кундалик ишлари билан ҳамнафас бўлмаслик коллективда мусобақани ташкил этишда бўшашувчанлик юз беришига олиб келмоқда.

Пахта тозалаш заводидаги аҳволни олиб кўрайлик. Партия ташкилотининг секретари Қ. Искандаровнинг камчиликларга муросасозлиги туфайли жиддий нуқсонлар содир бўлмоқда. План кетидан қувиб, маҳсулот сифатига эътибор берилмаётир. Кўзбўямачилик ҳоллари ҳам юз бермоқда. Ахир ишлаб чиқарилаётган маҳсулотнинг ўндан бир қисмигина сифатли бўлаётгани факти билан қандай муроса қилиш мумкин. Кўпинча сифатсиз маҳсулотлар корхонага қайтиб келмоқда. Ўтган олти ойда 246 тонна маҳсулот брак қилинди. Партия ташкилоти эса мутахассис кадрларнинг ўз ишига масъулиятини ошириш масаласи билан жиддий шуғулланмаётир.

— Партиявий ишимизда ҳали ҳам гап кўп-у, иш оз бўляпти, — деди «Оқ олтин» колхози партия ташкилотининг секретари Ҳ. Ҳолиқулов. — Кўпинча раҳбар партия органининг кўрсатмасини кутиб ўтирамиз. Ташаббус кўрсатмаймиз. Ташкилотчилик қобилиятимиз етарли эмас. Район партия комитетининг бўлимлари эса ўз ишини суст қайта қуряпти. Кабинетдан туриб раҳбарлик қилишга зўр берилаётир.

Шу сингари нуқсонлар муҳим тадбирлар кўпчилик ҳолларда қоғозда қолиб кетишига сабаб бўлмоқда. Қабул қилинган қарорларнинг, белгиланган тадбирларнинг оғишмай амалга оширилиши — ишни қайта қуришнинг муҳим шартидир.

ХАЛҚ ДЕПУТАТИНИНГ ЮКСАК БУРЧИ

Ўз ибрати билан бошқаларни олға бошлаш депутатнинг юксак бурчидир. Халқ депутати Абдумурод Раҳматов бу бурчга садоқатини амалда кўрсатмоқда. У «Москва» колхозидаги ўзи илгари раҳбарлик қилган илғор бригадани шогирдига топшириб, қолоқ коллективга ўтди. Ҳозир бу бригада далаларида бўлсангиз, ғўзалар қийғос кўсак олганлигини кўрасиз. Қисқа муддатда, халқ депутати коллективда ишни тубдан қайта қурди. Одамларни ўз теварагига жипслаштириб, ўтган йил доғини ювиш учун қизғин ишга киришди. Эндиликда бригада якдил бўлиб меҳнат қилмоқда.

Бригада дала шийпонига борган кишининг баҳри-дили очилади. Дарахтлар остига каравотлар қўйилган. Ариқчадан шарқираб сув оқиб турибди. Теварак-атроф ораста. Шийпон атрофида ярим гектардан кўпроқ майдонга сабзавот экинлари, қовун-тарвуз, ош-кўклар экилган. Чоғроқ хонага телевизор қўйилган. Газета-журналларнинг янги сонларидан тортиб, шахмат-шашка, турли мавзулардаги китоблар, аптечкагача бор. Дам олиш хонасини айтмайсизми? Аёллар учун алоҳида гигиена хонаси ажратилган.

— Одамлардан иш талаб қилиш учун аввало уларга ғамхўрлик кўрсатиш, кайфиятини кўтариш керак, — дейди Ленин қишлоқ Совети депутати Абдумурод Раҳматов. — Уларнинг эҳтиёжини қондириш учун ҳамма имкониятлардан тобора самарали фойдаланишга ҳаракат қиляпмиз.

Бригада аъзоларининг социалистик мажбуриятлари кўринарли жойларга ёзиб қўйилибди. Коллектив ҳар гектар ер ҳисобига мажбуриятдаги 35,2 центнердан пахта етиштириш учун кўтаринкилик билан меҳнат қилаётганлиги сезилиб турибди. Ғўза тупларида 10—12 тадан кўсак санадик.

Умуман, «Москва» колхози правлениеси ва партия ташкилоти дала шийпонларини деҳқонларнинг севимли оромгоҳига айлантириш учун фаол иш олиб бормоқда. У оммавий-сиёсий ишларнинг чинакам марказига айланган. 23 та далачилик бригадасининг аксариятида пахтакорлар ғамхўрлик билан қуршаб олинган. 10 та дала шийпонида кўчма кутубхона ишлаб турибди.

Олчинобод қишлоқ Советида маориф ва маданий-оқартув ишларини тубдан қайта қуришга алоҳида эътибор берилаётганлигини кўрдик. Яқинда Калинин номли колхозда халқ депутатлари район Советининг кўчма сессияси бўлиб ўтди. Колхоз мактабларни янги ўқув йилига қандай тайёрлаётганлиги масаласи муҳокама қилинди. Оталиқ ташкилоти ислоҳотни амалга оширишга кўмаклашиш юзасидан бошлаб берган ташаббус қўллаб-қувватланди. Бу янгиликни кенг оммалаштириш юзасидан махсус қарор қабул қилинди.

Колхоз қишлоқларидаги 5 та мактаб, ҳунар-техника билим юрти филиали районда биринчи бўлиб ремонтдан чиқарилди. Мактабларни керакли кўргазмали қуроллар ва жиҳозлар билан таъминлаш учун ёрдам кучайтирилмоқда. Ўз навбатида Олчинобод қишлоқ Совети ана шу мақсад учун 12 минг сўм ажратди. Хўжаликда йил сайин янги-янги маданий-маиший объектлар қурилиб, ишга туширилмоқда. 50 номерли автомат телефон станцияси қурилмоқда. Янги типовой мактаб, боғча қурилиши лойиҳалаштирилаётир. Охунбобоев номли участкада водопровод қуришга тайёргарлик кўрилмоқда. Янги чойхона қурилиши давом этаётир.

Бу янгиликлар кишини қувонтиради, албатта. Аммо ҳар қандай ишни охиригача юксак сифат билан бажариш бугунги куннинг талаби. Камчиликларга муросасизлик билан ёндашиш, қатъий принципиал иш тутиш ҳар бир раҳбар, коммунист, халқ депутатининг бурчидир. Хусусан, **Калинин номли колхозда боғча-яслилар таъминоти билан изчил шуғулланиш лозим бўлади. Мавсумий болалар боғчалари озиқ-овқатининг тўйимлилигини ошириш керак. Колхозда катта чорвачилик фермаси борлигига қарамай, кичкинтойлар учун кам сут ажратилмоқда. Райондаги Куйбишев номли, К. Маркс номли колхозлар, «СССР 60 йиллиги» совхози далаларида айни пишиқчилик бўлишига қарамай, боғча-яслиларга сабзавотлар, мева, қовун-тарвуз ҳамон керагича берилмаяпти.**

Аҳолига маиший хизмат кўрсатишни кучайтириш Советлар олдида турган энг муҳим вазифалардандир. Советлар фаолиятини активлаштиришга оид кейинги қарорларда меҳнаткашларнинг кундалик турмуши, дам олишини яхши ташкил этишга эътиборни кучайтириш лозимлиги кўрсатиб ўтилган. Маиший хизматни ташкил этиш — муҳим вазифа. 800 га яқин халқ депутатининг бу борадаги фаолияти активлаштирилиши керак. Тўғри, районда маиший хизматнинг 26 тури жорий этилган. Айниқса, кийим-кечакларни химиявий усул билан тозалаш, ювиб бериш, сартарошлик хизмати анча кенг йўлга қўйилган. Аммо, кўпгина қишлоқларда маиший хизмат тури 5—6 тадан нарига ўтмаётир. Этикдўзлик хизмати фақат Куйбишев номли колхоз ва Лангар посёлкасида ташкил этилган, холос. Ўтган етти ойда район бўйича аҳоли жон бошига бор-йўғи 6 сўмлик(!) маиший хизмат кўрсатилганлиги, бу соҳадаги план бажарилмаётганлиги район маиший хизмат кўрсатиш бошқармаси раҳбарларини безовта қилиши лозим. Бу республикамизда аҳолига ўртача кўрсатилаётган хизматдан деярли икки баравар камдир.

Кези келганда Ўзбекистон ССР Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш министрлиги, унинг область бошқармаси Хатирчи район меҳнаткашларининг талаб ва мурожаатларига бепарволик билан муносабатда бўлаётганликларини айтиб ўтиш ўринлидир. Мана бир неча ой бўлдики, металл цехига хом ашё етказиб берилмаётир.

Қаерда меҳнат интизоми пухта бўлса, талабчанлик вазияти қарор топса, муваффақиятга эришиш осонлашаверади. Далада ишлар кучайиши муносабати билан магазинлар ва умумий овқатланиш корхоналарининг иш соатлари қайта кўриб чиқилди. Аҳолига эрта билан ва кечқурун ишдан сўнг савдо хизмати кўрсатилмоқда.

Ҳар ишда ташаббус кўрсатиб ишлаш, ўзига ҳам, атрофдагиларга ҳам талабчанлик — халқ депутатининг бурчидир.

ҲАР ДАҚИҚА ҒАНИМАТ

Далаларда ҳаёт қайнайди. Айниқса, деҳқончилик учун оғир келган бу йилги шароитда аҳолини дала ишларига сафарбар этишда муайян вазифалар амалга оширилмоқда.

Бу йил район пахтакорлари она-Ватанга 64,1 минг тонна «оқ олтин» етказиб беришлари керак. Ҳозир бутун куч — ғўза парваришига, барча қийинчиликларни мардонавор енгиб, улкан хирмон учун замин яратишга қаратилган. Айниқса, «Ўзбекистон» колхози пахтакорларининг бу йилги шаштлари баланд. Улар 1631 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан камида 30 центнердан ҳосил кўтариш, ҳосилнинг асосий қисмини «зангори кема»лар ёрдамида йиғиб-териб олишга бел боғлаганлар. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ҳамро Хидиров бошлиқ бригада заршунослари 45 центнерлик маррани кўзлашмоқда.

Бригада далаларида бўлсангиз ғўзалардаги шода-шода кўсакларни кўриб қувонасиз. Шу кунга қадар ғўза қаторлари саккиз марта комплекс ишловдан чиқарилиб, етарли миқдорда озиқлантирилди. Ҳозир чеканка қизғин олиб борилмоқда.

Шунингдек, хўжаликнинг Чори Қодиров, Раббим Худойбердиев бошлиқ бригадаларида ҳам ғўза қатор ораларига ишлов бериш, суғориш, озиқлантириш, чеканка ва бошқа агротехник тадбирлар намунали ўтказилаётир. Мазкур бригадалар ҳосилдорликни гектар бошига 45 центнерга етказишга азму қарор қилганлар.

«Партия XXII съезди» колхозининг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Фармон Болтаев бошлиқ бригадаси ҳосил тўплашда ҳал қилувчи давр — август ойининг ҳар бир дақиқасидан унумли фойдаланаётганлигининг гувоҳи бўлдик. Ғўзалар ривожи яхши. Айниқса, ғўза чеканкасини сифатли ўтказиш ва пайкалларни машина теримига тайёрлаш ишларида Асал Халилова, Норхол Нормуродова, Ҳолида Қаршиева, Дилфуза Ибодова каби илғорларнинг меҳнатлари баракали бўлмоқда.

Афсуски, ғўза парваришида қолоқликка йўл қўяётган, мавжуд имкониятлардан самарали фойдаланмаётган, интенсив ривожланиш йўлига ўта олмаётган бригада ва хўжаликлар ҳам бор. Карл Маркс номли, Калинин номли, Ленин номли, Куйбишев номли колхозлар, «Зарафшон», «СССР 60 йиллиги», Пўлкан шоир номли совхозларда ғўзага ишлов бериш, озиқлантириш кўнгилдагидек ўтказилмаётир. Айниқса, 5 минг гектар майдондаги ғўзалар ривожланишдан орқада қолганлиги факти билан асло муроса қилиб бўлмайди. «Ўзбекистон» колхозининг Ибод Каримов, Тожи Аҳмедов, Элмон Суюнов бошлиқ бригадаларида ғўза чанқатиб қўйилган. Комплекс ишлов беришда агротехник талабларга риоя қилинмаётир. Пайкалларни машина теримига тайёрлашда ҳам камчиликлар йўқ эмас.

Бу йилги сув тақчиллиги деҳқонлар билими ва тажрибасини яна бир карра синовдан ўтказмоқда. Тажрибакорлар сувнинг ҳар қатрасидан омилкорлик билан фойдаланмоқда. Ғўзаларни чанқатиб қўймаслик ёки аксинча, сувнинг бекорга исроф бўлишига йўл қўймаслик чора-тадбирлари кўрилаётган колхоз ва совхозлар пировардида ижобий натижаларни қўлга киритишларига шак-шубҳа йўқ.

Ленин номли, «Ўзбекистон» колхозлари, Акмал Икромов номли, «Зарафшон» совхозларида суғориш агротехника талаби даражасида олиб борилмаётир. Мана бир мисол. «Партия XXII съезди» колхозида айрим экин майдонларининг пайкал этаклари кўллатиб юборилган. Хусусан, 9-бригадада шундай. 15 гектар картанинг этакларини сув босиб ётибди.

— Пайкалларни нега кўллатиб суғоряпсиз?

Бу саволимизга сувчи Раззоқ Рустамов бамайлихотирлик билан: «Сувни тинитаяпман», — деб жавоб берди. Ана сизга лўнда жавоб. Бундай антиқа «усул»ни правление раҳбарлари кўрмаган дейиш хато бўлур эди. Чунки бу манзара правление идорасининг шундоқ ёнгинасида кўзга ташланиб турибди.

Техника — деҳқоннинг қаноти. Буни яхши тушуниб етган айрим хўжаликлар йиғим-терим техникасини мавсумга барвақт шай қилиб қўйиш борасида бир қатор ташкилотчилик ишларини амалга оширдилар. Ишни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг «КПСС XXVII съезди қарорлари асосида 1986 йилги пахта ҳосилини машинада теришга ва тайёрлашга ҳозирлик кўриш соҳасидаги энг зарур тадбирлар ҳақида»ги қарори асосида ташкил этганликлари, ремонтчи ва механизаторлар ўртасида ўзаро социалистик мусобақани авж олдириб юборганликлари ўз самараларини бермоқда. Жумладан, «Москва», «Коммунизм» колхозларида, «Зарафшон» совхозида йиғим-терим агрегатларининг асосий қисми мавсумга шай қилиб қўйилди.

Қаерда меҳнат интизоми намунали йўлга қўйилган бўлса, ўша ерда қўлга киритилаётган ютуқлар салмоқли бўлаётир. Бироқ, Чкалов номли колхозда 28 та пахта териш машинасидан эндигина 14 таси, Куйбишев номли колхозда 69 тадан 41 таси, Калинин номли колхозда 34 тадан 21 таси ремонтдан чиқарилган, холос.

Лекин йиғим-терим мавсумига шайлаб қўйилган терим агрегатларининг аксариятида нуқсон бор. Ремонт ишлари ўлда-жўлда. Чунончи, «Ўзбекистон» колхозида 106 та турли қишлоқ хўжалик машиналари бор. Деҳқонлар бу йил 4880 тонна пахтанинг 2680 тоннасини «зангори кема»ларда йиғиб-териб олишга азму қарор қилганлар. Бу ўз навбатида теримга пухта ҳозирлик кўриб қўйишни тақозо этади.

Мусобақа билан мустаҳкам меҳнат интизоми бир-биридан ажралмасдир. Унинг ҳар бир қатнашчиси меҳнатсеварлик, юксак ахлоқийлик ва уюшқоқлик намунаси бўлиб қолсин!..

(КПСС Марказий Комитетининг Совет Иттифоқи меҳнаткашларига Мурожаатномасидан).

Трактор паркига кириб борганимизда, ғаройиб манзарага дуч келдик. Асосий иш участкаси жим-жит. Паркка кираверишда эса уч-тўрт киши гаплашиб туришарди. Слесарлар кўринмайдими, дея берган саволимизга устахона мудири Эгамберди Дўстмуродов елка қисиб қўя қолди.

Маълум бўлишича, гап сотиб турганлардан икки киши слесарь экан.

— Қолганлар қаерда? — сўраймиз яна.

Бош инженер Мардон Мавлонов устахона мудири Эгамберди Дўстмуродовга қарайди. Терим техникасини тахт қилиш долзарб бўлиб турган айни пайтда тракторчи ва бошқа касбдаги кишилардан ташқари 11 слесардан атиги икки киши ишда. Лекин улар ҳам гап сотиш билан овора.

Пахтачиликни интенсив ривожлантиришни техникасиз тасаввур этиш қийин. Шундай экан, терим техникаларини сифатли ремонтдан чиқариб, сентябргача уларни тахт қилиб қўйиш мақсадга мувофиқдир. Афсуски, техника ремонти умуман районда суст. 439 та терим машинасидан эндигина 300 таси ремонтдан чиқарилди. Теримда ишлатиладиган бошқа механизмлар ремонти ҳам оқсаяпти.

Мамлакатнинг Озиқ-овқат программасини муваффақиятли амалга оширишга, аҳолининг чорвачилик маҳсулотларига бўлган талабларини тўлароқ қондиришга район чорвадорлари ҳам ўзларининг муносиб улушларини қўшмоқдалар. Чорвадорлар ўртасида бу йил 2100 тонна гўшт, 7080 тонна сут, 1710 минг дона тухум етиштириш учун ўзаро социалистик мусобақа тобора авж олдирилмоқда. «Москва», «Партия XXII съезди», Киров номли, Чкалов номли колхозлар, «Олтинсой» совхози чорвадорларининг шу кунда олиб бораётган ишлари ибратли.

«Ўзбекистон» колхозида бу соҳада ижобий натижаларга эришилмоқда. Чорвачиликни рентабелли соҳага айлантиришда бригада пудратига ўтиб ишлаш ўз самарасини берди. Шу кунга қадар 300 бош соғин сигирнинг ҳар биридан ўртача 1500 килограммдан сут соғиб олинди. Илғор сут соғувчилар мусобақасида Моҳира Суюнова, Хурсанд Пардаева, Раъно Йўлдошева, Ҳажар Обидовалар пешқадамлик қилишмоқда. «Оқ чашма» ижодкорлари ўз қарамоғидаги соғин сигирлардан серқаймоқ сут соғиб олмоқда.

Бу йил район чорвадорлари 51 минг тонна хашак тайёрлаши керак. А. Икромов номли, «Олтинсой», Пўлкан шоир номли совхозлар, К. Маркс номли, Чкалов номли колхозлар ем-хашак тайёрлашда сусткашликка йўл қўйишмоқда. **Кўпгина фермаларда биноларни ремонт қилиш кечикиб кетяпти. Ҳозирги ғанимат кунлар қамишзорлардан ва бошқа табиий ўтлардан самарали фойдаланишни тақозо этмоқда. Айниқса, бедазорлар парваришини кучайтириш, маккажўхори, лавлаги каби озуқа экинларидан кўзланган миқдорда озуқа бирлиги тўплашга эришиш лозим.** Сенаж тайёрлаш, силос бостириш ишларини кучайтириш, ем-хашак тайёрлашда банд бўлган техника ва одамларнинг иш унумини ошириш зарур.

ҲАМ СУРЪАТ, ҲАМ СИФАТ

«Ўзбекистон» колхозида 786 ўринли мактаб қурилиши жадал суръатлар билан бормоқда. Унга мутасадди этилган колхозлараро механизациялашган кўчма колонна бинокорлари билим даргоҳини янги ўқув йилигача тиклаб, фойдаланишга топширишга қарор қилганлар. Лойиҳада ўқувчиларнинг талаблар даражасида таълим олишлари учун ҳамма шароитлар бўлиши инобатга олинган. Янги мактабда машғулотлар кабинет системасида олиб борилади.

— Ҳар бир киши қайта қуришни аввало ўзидан бошлаши керак. «Мен куч-ғайратимни ишга тўла сарфлаётибманми? Меҳнат унумдорлигини кўтариш учун мавжуд имконият ва резервлардан етарли фойдаланилаётирми? Ҳар бир ўтган кун бизга нима беряпти?». Шундай талаблардан келиб чиқсаккина, эришган муваффақиятларимиз салмоғи ортаверади, — дейди мактаб қурилишида ишлаётган ғишт терувчилар бригадаси бошлиғи Д. Шарипов. — Бригада йиғилишларида зиммадаги топшириққа нисбатан шахсий масъулиятни кучайтириш ҳақида қизғин мунозаралар бўляпти.

Райондаги қурилиш объектларини кўздан кечирар эканмиз, тартиб-интизом кучайтирилган коллективларда план ва мажбуриятларни бажариш, иш сифатини оширишда ўзгариш борлигига гувоҳ бўлдик. Айни вақтда пешқадам коллективлар сафи яна ҳам кенгайиб бормоқда. Бу ўз навбатида ютуқлар салмоғи ортиб боришини таъминлаётир, юксак кўрсаткичларнинг қўлга киритилишида муҳим омил бўлмоқда. Колхозлараро механизациялашган кўчма колонна бинокорлари етти ойлик планни ортиғи билан адо этишди. Шу йилнинг биринчи ярмида улар Ширинобод посёлкасида кичкинтойлар учун 140 ўринли болалар боғчасини совға қилиб топширишди. «Коммунизм» колхозида 784 ўринли мактаб, «Чинор» магазини муддатидан олдин қуриб бўлинди.

Қурилиш учун ажратилаётган маблағ йил сайин кўпаймоқда. Партия ва ҳукуматимиз бу соҳадаги масала ва проблемалар ҳал этилиши учун моддий асос яратиб бермоқда. Аммо режаларни амалий иш билан мустаҳкамлаш, планларни адо этишда оқсашлар кўзга ташланиб турибди. Йил охиригача 9 миллион 916 минг сўмлик капитал маблағ сарфланиши лозим бўлган шу йилнинг олти ойида 4 миллион 660 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишлари бажарилди, холос. **Йил сайин судралиб келаётган қурилишлар сони айтарли камаймаётир. Район марказидаги дорихона биноси, «Зарафшон» совхозидаги чорвачилик комплекси қурилиши муддати ўтиб кетганлиги ҳақида кўп гап бўляпти-ю, аммо ишда силжиш кўринмаётир. Бу ишда мутасадди бўлган 130-механизациялашган кўчма колонна раҳбарлари ўз адресларига айтилган гапларга ҳамон бефарқ қараётирлар.**

Қурилиш учун ажратилган маблағларни сочиб юбориш, бирваракайига бир неча объектда қурилиш ишлари олиб бориш касаллигидан ҳамон фориғ бўлингани йўқ. «Партия XXII съезди» колхозидаги мактаб қурилиши туя гўшти еган қурилиш деб тилга олинаётганлиги сабабини ҳам шундан излаш керак. Район марказидаги уй-жой қурилиши суръатлари ҳам сустлигича қолмоқда. Шу йилнинг етти ойи мобайнида битта 20 квартирали уй-жой фойдаланишга топширилди, холос.

Бугунги кунда белгиланган планларни бажаришнинг ўзи етарли эмас. Ишни сифатли адо этиш, таннархни имкони борича арзонлаштириш лозим. Райондаги айрим бинокорлик ташкилотларигина ана шу талаблар даражасида ишламоқда, холос. 221-ремонт-қурилиш бошқармаси, хўжалик ҳисобидаги ремонт бошқармаси ва бошқа кўпгина ташкилотларда эса мавжуд машина-механизмлар, бинокорлик материалларидан фойдаланишда тартибни кучайтириш керак. Бажарилган иш қийматини ошириб кўрсатиш каби салбий ҳолларга тамомила барҳам бериш пайти келди.

Хатирчи районидаги «СССР 60 йиллиги» совхозининг Бўри Раимов бошлиқ бригадаси заршунослари съездлар йилида она-Ватан хазинасига 50 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 35 центнердан «оқ олтин» армуғон этишга азму қарор қилганлар. Пайкалларда аҳдга яраша мўл ҳосил тўпланди. Бригада етакчисининг ўзи тракторда ҳар куни 8—10 гектар ерга сифатли ишлов бераётир. Суратда: илғор бригада бошлиғи Б. Раимов.

А. Элмуродов фотоси.

Кўриниб турибдики, ҳали ишда бир қатор камчиликлар юз бераётир. Ғўза парваришида, терим мавсумига тайёрланишда ўзибўларчиликка йўл қўйилмоқда. Бунинг асосий сабаби партия ташкилотлари, хўжалик органлари ишни тубдан қайта қуришга ҳануз чинакамига киришмаганликларида. Вазифа уюшқоқликни кучайтиришдан, ишлаб чиқаришда пухта тартиб ўрнатишдан иборат. Бу жадаллаштириш босқичининг асосий талабидир.

Ж. САЪДУЛЛАЕВ, С. МУҲИДДИНОВ, А. ФОЗИЛОВ, А. ҚОРЖОВОВ — «Совет Ўзбекистони» махсус мухбирлари, Э. БОБОМУРОДОВ — «Дўстлик байроғи» область газетаси редакторининг ўринбосари, А. МАМЕДОВ — «Знамя дружбы» область газетасининг мухбири.

ФАНИМИЗ ЗАҲМАТКАШЛАРИ

УСТОЗ

Эллик икки йилдирки, бир вақтлар ўзи таълим олган илм масканига у ҳар куни очиқ чеҳра билан кириб келади. Ёшларга сабоқ бераётганидан, бутун ҳаётини, қалб қўри ва кўз нурини зиё тарқатишдек олижаноб ишга сарфлаётганидан бениҳоя шод. Авлиё Муҳаммадиев эндиликда фан доктори, профессор, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги, республикада хизмат кўрсатган фан арбоби.

Ўқитувчи оиласида туғилган Авлиё Муҳаммадиев меҳнат фаолиятини жуда эрта бошлади. Дастлаб ҳунармандчилик устахоналарида, кейинроқ совет ташкилотларида ишлади. 1923 — 1929 йилларда Марғилон шаҳар Совети ижроия комитетида, шаҳар халқ маорифи бўлимида секретарлик қилди. Ер-сув ислоҳоти кампаниясида актив иштирок этди.

Авлиё Муҳаммадиев каби олимларда умумийлик мавжуд: уларнинг аксарияти ишлаб туриб, мустақил ўқишган. Ҳаёт мактабидан пухта таълим олган, замон талабини англаб етган. А. Муҳаммадиев 1929 йили Ўрта Осиё давлат университетининг тайёрлов бўлимига қабул қилинди. Орадан бир йил ўтгач, Фарғона давлат педагогика институтининг химия-биология факультетига ўқишга кирди. Институтни тугатгач, шу ерда ишга қолдирилди.

Педагогик фаолият билан бирга А. Муҳаммадиев муҳим назарий аҳамиятга эга бўлган қатор илмий-тадқиқот ишларини амалга оширди. 1939 йилдаёқ Фарғона водийси шолипояларининг гидробиологиясини (сувда яшайдиган организмлар ва уларнинг яшаш шароити, ўзаро таъсири ва сув манбаларининг биологик маҳсулдорлигини ўрганадиган биологиянинг бир бўлими) ўрганишга киришган эди. Унинг мазкур тадқиқоти шу соҳанинг йирик билимдонлари — ленинградлик олимлардан В. М. Рилов ва А. Л. Бенинг томонидан юқори баҳоланди.

Устозлар маслаҳатидан илҳомланган Авлиё Муҳаммадиев Фарғона водийсидаги жамики сув ҳавзаларини ўрганишга киришди. Бунда асосан водий сув ҳавзаларидаги қисқичбақасимонлар ва коловраткалар (юмалоқ чувалчанглар типига мансуб умуртқасиз ҳайвонлар)нинг экологияси, уларнинг тарқалиши текширилди. А. Муҳаммадев сув ҳавзаларининг тубидаги қисқичбақасимонларнинг ҳали фанга номаълум ўттизга яқин турини топди ва уларнинг Ўрта Осиё сув ҳавзаларида пайдо бўлиши сабабларини аниқлади. Илмий кузатишлар натижасида уйқудаги, аниқроғи, тинч ҳолатдаги қисқичбақасимонлар ва коловраткалар ҳаво оқими билан узоқ масофаларга кўчиб ўтиши мумкин, деган гипотезани илгари сурди. Ўзининг бу фикрини сув ҳавзаларидаги лойқа муҳит шароитида узоқ вақт уйқуда ётган қисқичбақасимонларни жонлантириш борасидаги тажрибалари асосида исботлаб берди.

Кейинги йилларда олим Ўрта Осиёнинг турли типдаги сув ҳавзалари гидробиологиясини тадқиқ қилди. Балиқчиликни ривожлантириш ҳамда унинг самарадорлигини оширишнинг комплекс тадбирлари борасида тавсиялар тақдим этди. Бугина эмас, у шолипояларда балиқчиликни ривожлантириш асосида шоли ҳосилини кўпайтиришдек муҳим масалаларни ҳам ишлаб чиқдики, бу мамлакатимизда Озиқ-овқат программасини бажаришда яхши натижалар бермоқда. Унинг тажрибалари шуни кўрсатдики, шолипояларда балиқчиликни ривожлантириш натижасида бир гектар ерда шоли ҳосилдорлиги 10—12 процентгача ошар экан. А. Муҳаммадиев ишлаб чиққан тавсиялар ҳозирги пайтда СССРнинг жанубий районларида шоликорлик хўжаликларида кенг қўлланилмоқда. Буларнинг барчаси Авлиё Муҳаммадиевни Ўзбекистон гидробиология фанининг асосчиларидан бири сифатида элга танитди.

Халқимиз шогирдсиз олимни мевасиз дарахтга ўхшатади. Унинг бевосита раҳбарлигида йигирмадан ортиқ кандидатлик диссертацияси муваффақиятли ҳимоя қилинди. У иқтидорли фан ташкилотчиси ҳамдир. Фарғона давлат педагогика институти зоология кафедрасининг йилдан-йилга кенгайиб бориши, кафедра ҳузурида гидробиология ихтисоси бўйича аспирантура очилиши бевосита унинг хизмати натижаси. Олим Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Зоология ва паразитология институти ихтиология ва гидробиология лабораториясининг илмий йўналишларига ҳам бош-қош.

Авлиё Муҳаммадиев катта ижтимоий ва ташкилотчилик ишларини олиб бормоқда. У СССР Балиқчилик хўжалиги министрлиги Ихтиология комиссияси Ўрта Осиё ва Қозоғистон сув ҳавзалари бўлимининг раиси ва аъзоси сифатида кўплаб конференция, симпозиумлар ўтказишда актив ташкилотчилардан ҳисобланади.

Авлиё Муҳаммадиев олиб борган тинимсиз ва самарали илмий тадқиқотлар 250 га яқин асарда ўз аксини топди. Шуни ҳам айтиш керакки, у республикамиз олий ўқув юртлари учун ўзбек тилида оригинал дарсликлар яратишнинг ташаббускорларидан.

Улкан олимнинг меҳнатлари партия ва ҳукуматимиз томонидан юксак тақдирланган. У Ватанимизнинг бир қанча орден ва медаллари билан мукофотланди. 1966 йилда «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби» фахрий унвонига сазовор бўлди.

Фанимиз заҳматкашларидан бири — Авлиё Муҳаммадиевич Муҳаммадиев айни кунларда ҳам янги-янги илмий ғоялар билан яшамоқда, ўзининг бой тажрибаларини шогирдларига улашмоқда.

А. ОМОНОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академияси зоология ва паразитология институти ихтиология ва гидробиология лабораториясининг мудири.

ИЗЛАНИШ ҚИРРАЛАРИ

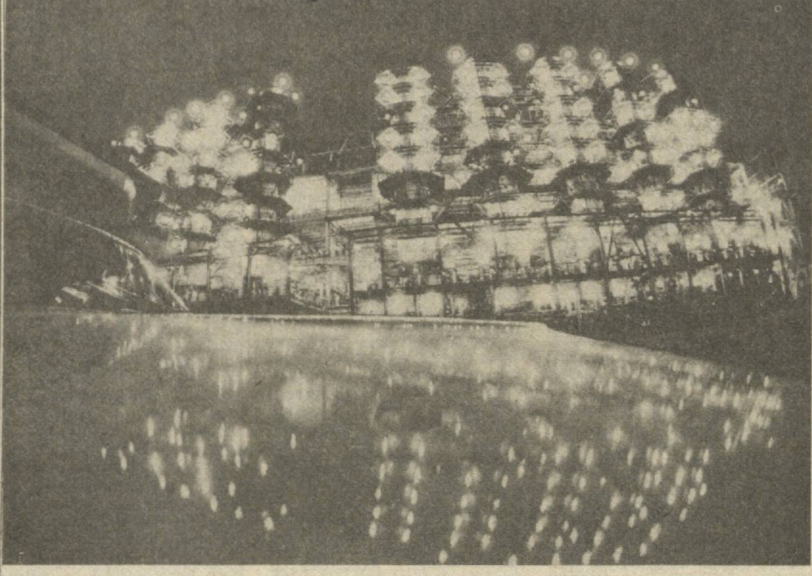

3. ИШЧИ КАФОЛОТИ — МУҲИМ ОМИЛ

Бир-бирини тушуниб, ўйнаб-кулиб меҳнат қилганга нима етсин. Қаердаки инсон омили қадрига етиб, ишчи ва мутахассисларга мукаммал шарт-шароитлар яратиб берилаётган бўлса, ўша жойларда план-мажбуриятлар зиёда адо этиляпти. Фарғона азотчилари ҳам бундан ҳоли эмас.

Корхона маъмурияти ва жамоат ташкилотлари инсон омилига эътиборни кучайтириб, ишлаб чиқаришда жадаллаштириш йўлидан дадил боряпти. Бу ерда юксак меҳнат натижаларига эришиш, кўнгилли дам олиш учун ҳамма шароитлар яратилган. Маданий-маиший хизмат кўрсатадиган хоналар мукаммал жиҳозланган. Кайфиятни кўтарадиган махсус кабинетлар мунтазам ишлаб турибди.

Санъат ихлосмандлари давраси кенгайиб боряпти. Кўплаб ишчи ва мутахассислар ҳамда уларнинг оила аъзолари бадиий ҳаваскорлик тўгаракларида қатнашадилар. Алоҳида цирк студияси ишлаб турибди. Бирлашма бадиий ҳаваскорларини корхона цехларидагиларгина эмас, қўшни ишхоналарнинг санъатсеварлари ҳам ҳамиша орзиқиб кутишади.

«Азот» бирлашмаси меҳнаткашлари ўн иккинчи беш йиллик бунёдкорлик ишларини тез адо этиш учун жадал юриш бошладилар. Фарғона водийсининг йирик корхонаси коллективи партия XXVII съезди қарорларини муваффақиятли бажариш учун қизғин давом этаётган социалистик мусобақа ғолиблиги учун шундай курашмоқда.

Баракали меҳнат қилишни ва мириқиб ҳордиқ чиқаришни ҳам ўрнига қўядиган кишилар даврасида «Карнавал» цирк студиясининг фаол аъзоларидан Светлана Тельканова, Николай ва Ирина Зинови (ўнгдаги сурат) ҳам бор. Улар бадиий ҳаваскорлар Бутуниттифоқ кўрик-конкурсининг лауреатлари бўлишган. Чапдаги суратда корхона триацетат целлюлоза цехи участкаларидан бирининг тунги манзараси тасвирланган.

Ж. ХОЛҚОСИМОВ.

Р. Ғофуров фотолари (ЎзТАГ).

МЕҲНАТСИЗ ДАРОМАД — ЖАМИЯТИМИЗГА ЁТ

БЕНЗИННИ «ТУЯ» ҚИЛГАНЛАР

Бухородаги нефть базасига қарашли 12-ёнилғи қуйиш станциясининг катта оператори М. Сафин бундан буён ҳужжатларни сохталаштириш йўли билан бозор талонларини ўзлаштириш ҳақида бош қотирмайдиган бўлди. У нефть маҳсулотларини талон-тарож қилиб, олти йил қаллоблик қилди. Шу қилмиши учун жиноий жавобгарликка тортилди. Бу ҳол Ўзбекистон ССР Нефть маҳсулотлари билан таъминлаш давлат комитети область бошқармасининг бошлиғи И. Сафаров ва база директори Ю. Хачиянни ташвишга солиши лозим эди, албатта. Аммо улар парвойифалак юраверишди.

Ҳуқуқ муҳофазаси органлари ходимлари халқ контроли область комитети активлари билан биргаликда ўтказган рейд ёнилғи қуйиш станцияси иши устидан назорат батамом йўқлигини кўрсатди.

Синчиклаб текшириш натижасида шу нарса аён бўлдики, қоровулларнинг ўзи ҳам ўғриликка қўл урган эканлар. Масалан, нефть базаси ходимларидан И. Жумаев ва М. Азизов ҳар бирига 20 литрдан бензин солинган 5 канистрни яшириб қўйган эканлар. Аҳвол шундай экан, улар бошқа ташмачиларни тутиб беришармиди.

Текшириш шуни кўрсатдики, базанинг ўзида ҳам, станцияда ҳам ўғриликлар давом этмоқда. Шундай қилиб, йил бошидан бери 16 минг сўмликдан кўпроқ бензин ўғриланган. Давлатга ана шунча зиён етказилган. Ёнилғи «шарбати»дан фойдаланиш оқибатида автомобиль двигателлари барвақт ишдан чиқиб қолишини ҳам ҳисобласак кўрилган зарар яна ҳам ортади.

Назоратчилар давлат фондидаги бензин очиқдан-очиқ сотилиши фактларини ҳам аниқладилар. Масалан, 7-ёнилғи қуйиш станцияси операторларидан Камолов ва Жамолов ёнидан бир минг литр бензин учун ишлатилмаган талон ва анчагина мўмай пул чиқди. Жиноят устида қўлга тушган кишилар, албатта, жазоланади. Аммо, ҳақли бир савол туғилади: «ёғлик жойдаги» «сердаромад тупроққа» илдиз отиб, палак ёзган кишиларнинг пайини қирқиб қўйиш фурсати етмадимикин?

А. ФОЗИЛОВ,
(ЎзТАГ мухбири).

ХРОНИКА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ўртоқ Мирғиёс Аббосович Зоидовни бошқа ишга ўтганлиги муносабати билан Ўзбекистон ССР меҳнат давлат комитети раиси вазифасидан озод қилди.

[«Совет Ўзбекистони»нинг навбатдаги сони 22 августда чиқади].

Редактор ўринбосари
Т. НАЖМИДДИНОВ.

КИТОБ ЖАВОНИНГИЗГА

ЎЗБЕКИСТОН ССР «ФАН» НАШРИЁТИ ҚУЙИДАГИ КИТОБЛАРНИ РУС ТИЛИДА ЧОП ЭТДИ:

Х. ЎСАРОВ. Капитализмни четлаб социализмга ўтиш шароитида Ўзбекистон Советларига партия раҳбарлиги. 104 бет. Баҳоси 95 тийин.

Монографияда қишлоқ Советларини қайта қуриш ва такомиллаштириш бўйича Ўзбекистон Компартиясининг фаолияти, ривожланишнинг капиталистик босқичини четлаб социализмга ўтиш шароитида Советларга раҳбарлик қилишдаги партия ташкилотлари фойдаланган форма ва методлар баён қилинган.

М. АБДУРАСУЛОВ. Социализмни такомиллаштириш шароитида социалистик мусобақани ташкил этиш. 128 бет. Баҳоси 1 сўм 20 тийин.

Монографияда социализмни такомиллаштириш шароитида социалистик мусобақанинг ижтимоий-иқтисодий моҳияти очиб берилган.

С. ИНОЯТОВ. Меҳнаткашларни интернационализм руҳида тарбиялашда матбуотнинг роли. 148 бет. Баҳоси 1 сўм 50 тийин.

Монографияда Ўрта Осиё республикалари Коммунистик партияларининг матбуотга, меҳнаткашларни социалистик интернационализм ва халқлар дўстлиги руҳида тарбиялашда матбуот ролини оширишга раҳбарликни кучайтириш бўйича олиб борган ташкилий-сиёсий ишлари умумлаштирилган.

Л. ЛЕВТЕЕВА. Ёдгорлик манбаларида Ўрта Осиёнинг Россияга қўшилиши. 144 бет. Баҳоси 1 сўм 50 тийин.

Монографияда мамлакатимиз ва республика марказий архивларидаги ёдгорлик манбаларини ўрганиш, умумлаштириш, шунингдек вақтли матбуотда ҳамда илмий тўпламларда эълон қилинган хотиралар асосида Ўрта Осиё Россияга қўшилишининг объектив прогрессив оқибатларини акс эттирган қатор муҳим масалалар тилга олинади.

О. МАТЕҚУБОВ. Форобий Шарқ музикаси асослари ҳақида. 88 бет. Баҳоси 85 тийин.

Монографияда Ватанимиз музикашунослигида биринчи бор ўрта осиёлик улуғ мутафаккир ал-Форобийнинг музикавий-назарий мероси ҳақида тўлиқ маълумот берилган.

В. ПОСЛАВСКИЙ. Катта ер учун сув. 90 бет. Баҳоси 20 тийин.

Рисола ўқувчиларни уруш йилларида комплекс аҳамиятга молик бўлган ноёб Фарҳод электр станциясини бунёд этган совет кишиларининг меҳнат жасорати билан таништиради.

СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ●

КИМ КЎПРОҚ НАФ ОЛАРКИН?

КАСПАРОВ — КАРПОВ БАҲСИДА

Реванш матчининг биргина 8-партияси иштирокчиларни ҳаддан зиёд чарчатиб қўйди. Карповнинг танаффус олиши ҳам шундан.

Мухлислар қатори биз ҳам шундай танаффус олар, деб ўйлагандик. Сабаби равшан. Яқин ўтмишда юз берган воқеаларни эслаб кўрайлик.

1978 йили Узоқ Филлипин республикасининг Багио шаҳрида А. Карпов биринчи марта жаҳон чемпионлиги унвонини ҳимоялашига тўғри келган эди.

Ўшанда Карпов ғалаба қилган 27-партия тож талабгорини оғир аҳволга солиб қўйганди. Ҳисобнинг 5:2 га етганлиги эса тез орада Карпов ўз унвонини сақлаб қолажагидан далолат эди. Бироқ худди шу пайтда ҳеч кутилмаган воқеалар юз бера бошлади. Рақиби кейинги тўрт учрашувнинг учтасини ютиб, ногоҳ ҳисобни тенглаштириб олди — 5:5! Бунақаси ҳеч қачон бўлмаган эди. Кураш оқибати охирги партияда ҳал бўлгани бор, лекин бу маълум миқдордаги учрашувлар билан чекланган матчларда рўй берган. Бунда ҳам томонларнинг бирига ютуқ, иккинчисига дуранг зарур бўлиб қолган тақдирдагина шундай бўлган. Багиода эса мақсадга фақат ғалаба, биттагина ғалаба элтарди. Иккала иштирокчи ҳам шунга муҳтож эди.

«31-партияда дурангни қўлдан чиқаргач, — деган эди Карпов, — ҳамма нарсадан кўра дам олиб, аламли хатолар юкидан халос бўлиш керак эди...» У навбатдаги таймаутини олиб, Манилага жўнади. Жаҳон баскетбол чемпионатини мириқиб томоша қилди. Бутун зал Карповни тик туриб олқишлади. Кўнгли ёришиб, Багиога қайтган Карпов навбатдаги 32-партияда жуда яхши позицияга эришди ва ютди. 6:5 ҳисоби уч ой давом этган баҳснинг хулосаси сифатида Карповга иккинчи бор чемпионлик унвонини келтирган эди...

Лондондаги реванш матчи 8—9-учрашувлари оралиғидаги танаффус мана беш кунга чўзиляпти. Шу вақт орасида иштирокчиларнинг иккови ҳам ҳордиқ чиқаряпти. Лекин бу нисбий маънодаги ҳордиқлигини мухлислар билишади. Ундан ким кўпроқ наф кўрганлигини бугун ўйналадиган 9-партия натижасидан биламиз. Бу гал оқ доналарни Карпов суради.

М. МУҲИТДИНОВ,
«Совет Ўзбекистони» шахмат шарҳловчиси.

ФУТБОЛ:

ДАЪВОГАРЛАР МАВҚЕИ

Олий лигага чиқиш учун даъвогарлик қилаётган командалар мавқеларини мустаҳкамлашга уринмоқдалар. Лекин пешқадам—Риганинг «Даугава» коллективи бу сафар ўз майдонида «Локомотив» командасига [0:1] имкониятни бой берди. Иккинчи ўринда бораётган Ланчхутининг «Гурия» коллективи ҳам ўз майдонида «Кузбасс»дан [2:4] енгилди. Душанбанинг «Помир» футболчилари эса Ботуми динамочиларини қабул қилиб [4:0], 35 очко билан иккинчи ўринга кўтарилишди. «Пахтакор» ҳам мухлисларини қувонтиришга ҳаракат қилмоқда. Футболчиларимиз кетма-кет уч ўйинни мағлубиятсиз ўтказиб, қимматли очколар тўплашди. Абовяннинг «Котайк» коллективини қабул қилган пахтакорчилар ғалабага эришиб [3:1], жами очколарини 29 тага етказишди. Тўпларни А. Зейтуллаев, С. Бауэр ва Э. Гесслар дарвозага йўллашди.

РЕКЛАМА ✱ ЭЪЛОНЛАР

Республика кинофильмлар прокати конторaси
АВГУСТ ОЙИДА
РЕСПУБЛИКА ЭКРАНЛАРИГА
ҚУЙИДАГИ ЯНГИ БАДИИЙ ФИЛЬМЛАРНИ ЧИҚАРАДИ

«ҚАДИМИЙ РУСЬ»

(икки серия)

Сценарий авторлари — **М. Варфоломеев, Г. Васильев.**
Режиссёр — **Г. Васильев.**
Ролларда: **И. Смоктуновский, М. Терехова, Б. Невзоров, В. Антонник, Л. Чурсина, Е. Кондулайнен, Е. Стеблов, В. Талашко, А. Лицитис ва бошқалар.**

Валентин Ивановнинг шу номли романи асосида экранлаштирилган лента VI асрда Россия қабилаларининг бирлаша бошлаганлиги ҳақида ҳикоя қилади.

М. ГОРЬКИЙ НОМИДАГИ КИНОСТУДИЯ МАҲСУЛОТИ.

«МОСКВАДАН ГАПИРАМИЗ»

Сценарий автори — **Р. Григорьева.**
Режиссёрлар — **Ю. Григорьев, Р. Григорьева.**
Ролларда: **Б. Невзоров, Л. Зайцев, О. Захарова, Ю. Каюров, Л. Соколова, Ю. Катин-Ярцев, М. Яковлева ва бошқалар.**

Бу фильм уруш арафасида учрашиб қолган москвалик икки кишининг—райижроком раиси Любовь Борисованинг ва танк корпуси командири Василий Орловнинг қисқача танишуви тарихи — уларнинг уруш раҳна солган юксак ва фожиали севгиси ҳақида ҳикоя қилади.

М. ГОРЬКИЙ НОМИДАГИ КИНОСТУДИЯ МАҲСУЛОТИ.

Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлиги
ЭПИДЕМИОЛОГИЯ, МИКРОБИОЛОГИЯ ВА ЮҚУМЛИ КАСАЛЛИКЛАР ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ
лабораториялар, клиника бўлимлари, группалар бўйича
ВАКАНТ ВАЗИФАЛАРГА
КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Клиника бўлими мудири (фан доктори, кандидати);
мудир, катта ва кичик (2) илмий ходимлар: персиниозлар ва ўткир ичак касалликлари эпидемиологияси;
катта илмий ходимлар: тиф-паратифоз касалликлари ва бошқа сальмонеллезлар, клиник иммунология, патоморфология (инфекция жараёнини математик моделлаштириш группасига), илмий тажриба ишлаб чиқариш группаси, клиник ва экспериментал биохимия;
катта ва кичик илмий ходимлар (2): болаларда ичак касалликлари, эпидемиология ва махсус группа билан алоҳида хавфли касалликларни профилактика қилиш;
кичик илмий ходимлар: юқумли касалликларни ўзига хос усулда профилактика қилиш (2), трансмиссив вирусли касалликлар (2), юқумли касалликларнинг микробиология диагностикаси (2), ич кетиши ва ўткир ичак касалликлари (3); тиф, паратиф ва бошқа салмонеллезлар эпидемиологияси.
Конкурс муддати — 1 сентябргача.
Конкурс қоидасига мувофиқ ҳужжатлар қуйидаги адресга юборилсин: 700133, Тошкент шаҳри, Решетов кўчаси, 2-уй. Телефонлар 42-32-22, 42-32-15.

СССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг
ТОШКЕНТ ВАКЦИНА ВА СИВОРОТКА ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ
лабораториялар бўйича
ВАКАНТ ВАЗИФАЛАРГА
КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

кичик илмий ходимлар: биохимия, қон препаратлари, иммунология, бакпрепаратлар, биотехнология (санитария врачи);
катта илмий ходим: қон препаратлари.
Конкурс муддати— 7 сентябргача.
Мурожаат учун адрес: 700084, Тошкент шаҳри, Тимирязев кўчаси, 37-уй.

●

«ПАХТАКОР» МАРКАЗИЙ СТАДИОНИДА
21 август соат 19.30 да «ПАХТАКОР» (Тошкент) — «ДИНАМО» (Батуми)
КОМАНДАЛАРИ ЎРТАСИДА

Футбол

«ПАХТАКОР» Марказий стадиони кассаларида олдиндан билет сотиш ташкил этилган.
Коллектив заявкалар қабул қилинмоқда.

●

Театр

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 20/VIII да **Куёв.**

Тингланг, томоша қилинг — 20 АВГУСТ, ЧОРШАНБА

ТВ

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.45 — «Саёҳатчилар клуби». 10.45 — «Ака-ука Карамазовлар». Бадиий фильм. 2-серия. 11.55 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.00 — Концерт. 16.20 — «У ерда, муюлиш ортида». Бадиий фильм. 1-серия. 17.25 — Мухбирларимиз ҳикоя қиладилар. 17.55 — Мультфильмлар. 18.15 — «Сиз яратган боғ». 18.45 — Сув спорти. Жаҳон чемпионати. 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — «Дунё ва ёшлар». 20.05 — Илмий-оммабоп фильм. 20.15 — «Ака-ука Карамазовлар». Бадиий фильм. 3-серия. 21.30 — «Время». 22.05 — «Йирик планда — Инсон». 23.05 — «Дунё воқеалари». 23.20 — Фильм-концерт.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.20 — Бадиий фильм. 10.30 — Ҳужжатли фильм. 10.50 — «Лошарик» Телеспектакль. 11.35 — «Уйдаги хона». 2-кўрсатув. 12.15 — Концерт. 12.55 — «Кекса устанинг васияти». Бадиий фильм. 2-серия. 14.00 — Немис тили. 14.30 — Янгиликлар. 14.35 — Ҳужжатли фильм. 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — «Музикали киоск». 19.20 — «Қишлоқ янгиликлари». 20.20 — Ҳужжатли фильм. 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар!». 20.50 — Сув спорти. Жаҳон чемпионати. 21.20 — А. Хоралов куйлайди. 21.30 — «Время». 22.05 — «Фавқулодда вазият» Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-I. 7.30—Ритмик гимнастика. 7.50 — «Салом, кичкинтойлар!». 8.00 — Студент ёшлар учун. 8.20 — «Тонгги тароналар». 8.30 — «Ахборот». 8.50 — Телефильм. 18.00 —Янгиликлар. 18.15 — «Шоирлар — болаларга». 18.45 — Мультфильм. 19.00 — «Чорвадор». 19.30 — «Ахборот». 19.45 — «Цирк». 20.30—«Ахборот». 20.50 — Концерт. 21.30 — «Время». 22.05 — «Саҳна усталари» 23.05 — Телефильм. 23.25 «Бугун оламда нима гап?».

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 15.05— Москва-II. 18.00 — «Пионер телетайпи». 18.10 — «Учрашувлар». Бадиий фильм. 3-серия. 19.15 — Ритмик гимнастика. 19.35 — «Реконструкция суръати ошмоқда». 20.05 — Болалар учун фильм. 21.00 — «Йиғим-терим мавсумига техника шайми?». 21.30 — Москва-II.

Р

БИРИНЧИ ПРОГРАММА: 8.30 — «Бизга мактуб йўллабсиз». 9.30 — «Мактаб, оила, тарбия». 10.15 — Чолғу куйлари». 11.15 — «Юность». 12.10 — Шахмат. Жаҳон чемпионати. 12.15 — «Узбекистан индустриальний». 13.00 — Чорвадор». 14.00 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун эшиттириш. 15.40 — Болалар учун радиоочерк. 18.15 — Увертюралар. 18.30 —«Ўзбекистон бинокори». 19.25 — Най ва оркестр ижроси учун пьесалар. 19.40 —«Миллионлар ленинча университети». 20.50 — «Шеърият кечаси». 21.10 — «Қишлоқ оқшомлари». 22.30— Радиотингловчилар талабларига биноан концерт. 23.30 — Дам олиш концерти.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

Редакция адреси: 700000, ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими телефонлари — 33-21-43, 32-54-16, 32-53-20, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06.